

RAPORT

Retrospectiva anului 2022

Implementarea planurilor strategice ale
Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de
Instruire Continuă în Domeniul Electoral

Promo-LEX
Promovarea democrației și a drepturilor omului

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Autor: Mariana Dobrovolschi

Au contribuit: Nicolae Panfil, Igor Bucataru

Redactor: Asociația Logodava

Design grafic și machetare: Marina Bejenari

Asociația Promo-LEX

Str. Mitropolit Petru Movilă 23/13, Chișinău, Moldova

tel./fax: (+373 22) 45 00 24, 44 96 26

info@promolex.md

www.promolex.md

Promo-LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

SE DISTRIBUIE GRATUIT

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX cu condiția indicării sursei de informație.

Raportul este realizat în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Opiniile exprimate în cadrul Raportului ”Implementarea planurilor strategice ale Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral. Retrospectiva anului 2022” aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

CUPRINS

INTRODUCERE	4
METODOLOGIA DE MONITORIZARE	5
REZUMAT	7
I. IMPLEMENTAREA ÎN ANUL 2022 A PLANULUI STRATEGIC AL COMISIEI ELECTORALE CENTRALE PENTRU ANII 2020-2023	10
1.1. Scopul 1: Prestarea impecabilă a serviciilor electorale în concordanță cu valorile fundamentale ale Comisiei Electorale Centrale.....	10
1.2. Scopul 2: Dezvoltarea punților de comunicare și cooperare cu actorii-cheie în vederea consolidării democrației, îmbunătățirii practicii și legislației electorale și fortificării CEC drept autoritate credibilă pe plan național și internațional, orientată spre beneficiari	17
1.3. Scopul 3: Dezvoltarea unei organizații eficiente cu o cultură pozitivă și clară.....	27
II. IMPLEMENTAREA ÎN ANUL 2022 A PLANULUI STRATEGIC AL CENTRULUI DE INSTRUIRE CONTINUĂ ÎN DOMENIUL ELECTORAL PENTRU ANII 2020-2023	34
2.1. Scopul 1: Prestarea serviciilor de instruire, educație civică și cercetare modernizate, continue și adaptate necesităților beneficiarilor	34
2.2. Scopul 2: Realizarea tuturor măsurilor interne necesare în vederea asigurării capacității CICDE de a realiza activitățile de instruire, educație civică și cercetare propuse	46
2.3. Scopul 3: Sporirea vizibilității instituției și stabilirea parteneriatelor strategice.....	49
RECOMANDĂRI	54
ABREVIERI	55
ANEXE	56

INTRODUCERE

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, nonprofit și apolitică, care urmărește beneficiul public și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și apărarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile. În vederea implementării prevederilor statutare, în perioada iulie 2016 – martie 2025, Asociația Promo-LEX implementează Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Proiectul este o continuare a eforturilor similare realizate în vederea evaluării nivelului de implementare a Planurilor strategice ale Comisiei Electorale Centrale (CEC) și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pentru anii 2016–2019. Considerăm că monitorizarea activității autorităților electorale de către organizațiile societății civile este una necesară și benefică în virtutea misiunii generale de îmbunătățire a calității proceselor electorale din Republica Moldova și de responsabilizare a actorilor implicați.

Scopul de bază al monitorizării activității CEC și a CICDE este evaluarea conformității activităților derulate cu prevederile strategiilor de dezvoltare ale autorităților respective, în vederea responsabilizării instituțiilor și a eficientizării procedurilor. Obiectivul general al proiectului este consolidarea responsabilității autorităților față de cetățeni și asigurarea unor alegeri corecte, reprezentative și competitive.

Raportul de monitorizare a implementării planurilor strategice ale CEC și CICDE este un raport anual, elaborat pentru perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2022. În cadrul raportului sunt analizate 51 de sarcini aferente perioadei supuse monitorizării din Planul strategic al CEC pentru anii 2020–2023, precum și 40 de sarcini aferente perioadei supuse monitorizării din Planul strategic al CICDE pentru anii 2020–2023.

Pentru obținerea unei imagini detaliate și obiective asupra activității instituțiilor monitorizate, Asociația Promo-LEX a examinat rapoartele de activitate, informația plasată pe paginile oficiale ale instituțiilor și alte surse informaționale (mass-media, rețele sociale, pagini ale partenerilor instituționali), a expediat solicitări de acces la informație partenerilor responsabili de implementare și a desfășurat interviuri cu reprezentanții CEC și CICDE.

METODOLOGIA DE MONITORIZARE

Studiul a implicat o combinație de metode calitative și cantitative, care au inclus: analiza documentelor, monitorizarea ședințelor CEC, solicitări de acces la informație adresate partenerilor responsabili de implementare, analiza paginilor web oficiale și a rețelelor de socializare ale instituțiilor monitorizate și ale partenerilor, observațiile participative¹ și interviurile semi-standardizate individuale cu reprezentanții CEC și CICDE.

Analiza documentelor a fost folosită pentru a colecta și sistematiza informația cuprinsă în documentele menționate mai jos, în scopul stabilirii concordanței dintre acțiunile strategice planificate și realizarea efectivă a acestora, inclusiv a conformității acestora cu indicatorii stabiliți. Evaluatorul a utilizat următoarele documente/surse de informație:

- Planul strategic al CEC pentru anii 2020–2023;
- Planul strategic al CICDE pentru anii 2020–2023;
- Planul de acțiuni al CEC pentru anul 2022, în conformitate cu activitățile prevăzute în Planul strategic al CEC pentru anii 2020–2023;
- Planul de activitate al CICDE pe lângă CEC pentru anul 2022;
- Planurile de instruire ale CICDE pentru alegerile locale noi din mai și octombrie 2022;
- Planul de educație civică și electorală al CICDE pentru anul 2022;
- Planul de comunicare al CICDE pentru anul 2022;
- Planul de formare inițială și continuă al CICDE pentru anul 2022;
- Raportul de activitate al CEC pentru anul 2022, în conformitate cu activitățile prevăzute în Planul strategic al CEC pentru anii 2020–2023;
- Raportul privind activitățile realizate de CICDE în anul 2022;
- Rapoartele privind activitățile desfășurate de CICDE în vederea pregătirii pentru alegerile locale noi din mai și octombrie 2022;
- Raportul privind realizarea activităților de cercetare în anul 2022;
- Raportul privind realizarea activităților de educație civică în anul 2022;
- Raportul privind realizarea activităților de formare inițială și continuă a beneficiarilor CICDE în anul 2022;
- Oferta educațională și meniul de programe ale CICDE;
- Rapoartele Promo-LEX de monitorizare a alegerilor locale noi din mai și octombrie 2022;
- surse informaționale online (www.cec.md, www.cicde.md, rețelele sociale, mass-media etc.)

Monitorizarea ședințelor CEC a fost realizată prin urmărirea online a ședințelor desfășurate și prin consultarea hotărârilor care au cuprins acțiuni aferente activităților strategice ce urmau a fi realizate în anul de referință.

Solicitările de acces la informație au fost expediate pe adresa Institutului Național al Justiției (INJ) și a Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (CPEDAE) în scopul obținerii detaliilor aferente anumitor activități.

Interviurile au fost desfășurate cu reprezentanții instituțiilor monitorizate în vederea asigurării unei aprecieri obiective și corecte a activităților realizate pe parcursul anului 2022, precum și a unei evaluări calitative a gradului de implementare a planurilor strategice. Astfel au fost desfășurate 10 interviuri cu conducerea și echipa de bază ale instituțiilor.

Raportul prezintă o analiză a efortului și progresului instituțiilor vizate în implementarea planurilor strategice în anul 2022 și este realizat în baza unei metodologii axate atât pe indicatori cantitativi (evaluarea statistică a gradului de executare a sarcinilor și atingerea indicatorilor de performanță stabiliți

¹ Urmărirea în direct a evenimentelor publice, consemnarea reacțiilor, aprecierilor, impresiilor și interacțiunilor participanților.

în planul strategic, în lipsa acestora va fi apreciată atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în planul de acțiuni/activitate), cât și pe indicatori calitativi, aplicați activităților executate integral, care permit aprecierea impactului asupra îndeplinirii obiectivului, instituțiilor, procedurilor de organizare și desfășurare a alegerilor, beneficiarilor activităților de instruire și educație civică și electorală, efortului de perfecționare a legislației electorale și conexe, precum și de prestare a altor servicii publice aferente atribuțiilor stabilite de legislație.

Pentru aprecierea gradului de îndeplinire a sarcinilor desfășurate, evaluatorul a operat cu următoarele calificative:

- **realizat:** atribuit sarcinilor pentru care măsurile desfășurate de instituții au permis atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în planul strategic, sau planul de acțiuni/activitate;
- **nerealizat:** atribuit sarcinilor nerealizate și/sau sarcinilor a căror realizare nu a putut fi dovedită;
- **parțial realizat:** atribuit sarcinilor pentru care nu au fost atinși integral indicatorii de performanță aprobați de instituții în planul strategic, sau planul de acțiuni/activitate; precum și sarcinilor pentru care s-au realizat acțiuni/activități dar nu au fost stabiliți indicatori de performanță concreți nici în planul strategic, nici în planul de acțiuni/activitate.

Evaluarea calitativă a fost efectuată doar pentru activitățile realizate integral în anul 2022, care pot fi supuse unei evaluări a impactului. Reținem că activitatea se consideră realizată integral doar în cazul executării tuturor sarcinilor aferente activității (ex. toate cele cinci sarcini au fost executate).

În context, Promo-LEX constată că unii indicatori din planurile strategice și cele de acțiuni/activitate ale instituțiilor monitorizate sunt formulate general. De asemenea indicatorii de performanță stabiliți permit să capteze mai degrabă schimbările cantitative (cifre) decât impactul și rezultatele calitative așteptate. Aprecierea impactului este un aspect foarte sensibil, ce necesită indicatori calitativi măsurabili care ar permite o astfel de evaluare.

Pentru evaluarea impactului a fost utilizată o grilă cu cinci calificative de apreciere, după cum urmează:

Calificativ	Semnificație
0 – lipsă de impact	Se constată o lipsă de impact asupra îndeplinirii obiectivului, îmbunătățirii calității procesului și procedurilor electorale, prestației electorale și a cadrului instituțional de activitate.
1 – impact redus	Se constată un impact redus și schimbări nesemnificative asupra îndeplinirii obiectivului, îmbunătățirii calității procesului și procedurilor electorale, prestației electorale și a cadrului instituțional de activitate.
2 – impact mediu	Se constată anumite schimbări cu efecte, dar care nu au produs schimbări semnificative asupra îndeplinirii obiectivului, îmbunătățirii calității procesului și procedurilor electorale, prestației electorale și a cadrului instituțional de activitate.
3 – impact major	Se constată schimbări pozitive semnificative, care au susținut îndeplinirea obiectivului și au produs schimbări importante asupra îndeplinirii obiectivului, îmbunătățirii calității procesului și procedurilor electorale, prestației electorale și a cadrului instituțional de activitate.
nu a fost posibilă evaluarea	Lipsa activităților executate integral; activitate executată integral, dar al cărei impact va putea fi evaluat doar în timp; indicatorii de performanță atribuiți nu sunt măsurabili astfel încât să permită captarea schimbărilor calitative.

REZUMAT

Raportul privind implementarea planurilor strategice ale CEC și CICDE pentru anul 2022 prezintă rezultatele analizei a 51 de sarcini din Planul strategic al CEC pentru anii 2020–2023, și 40 de sarcini din Planul strategic al CICDE pentru anii 2020–2023. Acesta reflectă gradul de realizare a sarcinilor planificate și efortul instituțiilor depus pentru atingerea indicatorilor stabiliți în propriile strategii, sau planurile anuale de activitate.

Cu referire la Planul strategic al CEC, pentru anul 2022, autoritatea electorală și-a asumat realizarea a 51 de sarcini aferente unui număr de 21 de activități strategice. În opinia Promo-LEX, autoritatea a reușit să realizeze doar 27% (14 din 51) din totalul sarcinilor planificate, parțial au fost executate 33% (17 din 51) din sarcini, iar în cazul a 39% (20 din 51) din sarcini, acestea au rămas nerealizate. O evaluare calitativă a fost posibilă doar pentru trei activități strategice executate integral. În opinia evaluatorului acestea au produs un impact major.

Gradul de atingere a scopurilor trasate

Scopul nr. 1 urmărește prestarea impecabilă a serviciilor electorale în concordanță cu valorile fundamentale ale Comisiei Electorale Centrale. Cantitativ, constatăm că din cele 16 sarcini, în opinia Asociației Promo-LEX, două (13%) sarcini au fost realizate, cinci (31%) – realizate parțial, iar nouă (56%) sarcini au rămas nerealizate. Subliniem că, în nouă cazuri (56%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni sunt formulați general și nu sunt măsurabili.

Potrivit evaluărilor Promo-LEX, cel mai înalt grad de realizare în cadrul scopului nr. 1 ar putea fi atribuit activității strategice ce a vizat menținerea/extinderea Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației (a se vedea Anexa nr. 1).

Printre **realizări** în procesul de atingere a scopului menționăm desfășurarea misiunilor de audit intern și extern; elaborarea Conceptului și Planului de acțiuni pentru elaborarea și pilotarea sistemului informațional de vot prin internet; desfășurarea seminarelor de instruire pentru reprezentanții partidelor politice și subiecții electorali în alegeri; sporirea calității rapoartelor financiare depuse la organul de supraveghere și control (indirect).

Restanțe care, în opinia Asociației, au afectat atingerea scopului stabilit sunt publicarea în format deschis (cu posibila reutilizare) a datelor legate de finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale; extinderea certificării pe domenii noi; lipsa soft-ului privind profilul electoral al alegătorului și a depozitului de date statistice; lipsa unor indicatori măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.

Evaluarea calitativă nu a fost posibilă, întrucât către sfârșitul anului 2022 CEC nu a realizat integral nici o activitate.

Scopul nr. 2 urmărește dezvoltarea punților de comunicare și cooperare cu actorii-cheie în vederea consolidării democrației, îmbunătățirii practicii și legislației electorale și fortificării CEC drept autoritate credibilă pe plan național și internațional, orientată spre beneficiari.

Cantitativ, este scopul cu cele mai multe angajamente asumate, incluzând cel mai mare număr de sarcini (21). Dintre acestea, în opinia Asociației Promo-LEX, opt (38%) sarcini au fost realizate, șapte (33%) sarcini – realizate parțial, iar șase (29%) sarcini au rămas neexecutate. Subliniem că, în 15 cazuri (71%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni sunt formulați general și nu sunt măsurabili.

Cel mai înalt grad de realizare în cadrul scopului nr. 2 ar putea fi atribuit activităților strategice ce au vizat extinderea parteneriatelor cu societatea civilă, participarea activă în cadrul asociațiilor electorale regionale și internaționale, și promovarea jurnalismului electoral (a se vedea Anexa nr. 1).

Printre **realizări** în procesul de atingere a scopului menționăm contribuția la lansarea primului modul de instruire la distanță pentru judecători: „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO”; revigorarea Asociației Internaționale a Femeilor în Managementul Electoral; menținerea unui dialog constant

cu organizațiile societății civile și jurnaliștii; comunicarea autorității cu alte instituții naționale și internaționale; participarea la evenimente de talie internațională și regională.

Restanțe care, în opinia Asociației, au afectat atingerea scopului stabilit sunt lipsa unor activități comune cu Consiliul Audiovizualului (CA) pentru furnizorii de servicii media în vederea promovării pluralismului politic în mass-media; lipsa unui parteneriat cu CPEDAE privind incluziunea electorală; lipsa unui progres privind mărirea ponderii secțiilor de votare accesibile; nu s-a reușit majorarea surselor financiare din exterior; lipsa unor indicatori măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.

O evaluare calitativă a fost posibilă pentru două activități realizate integral. Acestea au presupus extinderea parteneriatelor cu societatea civilă și participarea activă în cadrul asociațiilor electorale regionale și internaționale, aspecte care în opinia evaluatorului au produs un impact major.

Scopul nr. 3 urmărește dezvoltarea unei organizații eficiente cu o cultură pozitivă și clară. Cantitativ, constatăm că din cele 14 sarcini, în opinia Asociației Promo-LEX, patru (28%) sarcini au fost realizate, cinci (36%) sarcini – realizate parțial, iar cinci (36%) nu au fost realizate. Subliniem că, în cinci cazuri (38%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni sunt formulați general și nu sunt măsurabili.

Potrivit evaluărilor Promo-LEX, cel mai înalt grad de realizare în cadrul scopului nr. 3 poate fi atribuit activității strategice ce a vizat fortificarea Serviciului audit intern (a se vedea Anexa nr. 1).

Printre **realizări** în procesul de atingere a scopului menționăm evaluarea funcționalității componentelor sistemului de control intern managerial în cadrul CEC în vederea identificării oportunităților de îmbunătățire a funcționalității acestora; desfășurarea sesiunilor de media-coaching pentru conducerea CEC și Direcția comunicare, relații publice și mass-media (DCRPMM); modificarea Codului electoral și a legislației conexe și permanentizarea consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea.

Restanțe care, în opinia Asociației, au afectat atingerea scopului stabilit sunt lipsa unui parcurs de carieră a funcționarului CEC; lipsa unor rezultate palpabile în vederea creșterii coeziunii echipei; lipsa unei evaluări a satisfacției angajaților privind condițiile de muncă; lipsa unor indicatori măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.

O evaluare calitativă a fost posibilă pentru o singură activitate realizată integral. Aceasta a presupus fortificarea Serviciului audit intern, care în opinia evaluatorului a produs un impact major.

Cu referire la Planul strategic al CICDE, pentru anul 2022, instituția și-a asumat realizarea a 40 de sarcini aferente unui număr de 16 activități strategice. În opinia Promo-LEX, Centrul a reușit să realizeze 75% (30 din 40) din totalul sarcinilor planificate, parțial executate au fost 20% (8 din 40) din sarcini, iar în cazul a 5% (2 din 40) din sarcini, acestea au rămas nerealizate. O evaluare calitativă a fost posibilă doar pentru nouă activități strategice executate integral. Dintre acestea, în opinia evaluatorului, cinci (56%) activități - au produs un impact major, iar patru (44%) – un impact mediu.

Gradul de atingere a scopurilor trasate. Scopul nr. 1 urmărește prestarea serviciilor de instruire, educație civică și cercetare modernizate, continue și adaptate la necesitățile beneficiarilor. Cantitativ, este scopul cu cele mai multe angajamente asumate, incluzând cel mai mare număr de sarcini (25). Dintre acestea, în opinia Asociației Promo-LEX, 21 (84%) sarcini au fost realizate, două (8%) sarcini – realizate parțial, iar două sarcini (8%) au rămas neexecutate. Subliniem că, în șapte cazuri (28%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate sunt formulați general și nu sunt măsurabili.

Potrivit evaluărilor Promo-LEX, cel mai înalt grad de realizare în cadrul scopului nr. 1 poate fi atribuit activităților strategice ce au vizat digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea produselor noi elaborate pe diverse platforme online; oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari; elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică; sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE; realizarea cercetărilor electorale; publicarea revistei; dezvoltarea bazelor teoretice și practice a consultanței electorale; dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE (a se vedea Anexa nr. 2).

Printre **realizări** în procesul de atingere a scopului menționăm elaborarea și aprobarea în cadrul a trei universități a curriculumului „Cultura democratică”; elaborarea curriculumului pentru disciplina opțională „Educația electorală” - clasele a IX-a și a X-a; elaborarea metodologiei de educație electorală pentru preșcolari; lansarea primului modul de instruire la distanță pentru judecători: „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO”; desfășurarea instruirilor în baza conceptului blended learning; diversificarea gamei de activități; dezvoltarea bibliotecii digitale a instituției; identificarea noilor categorii de beneficiari; sporirea numărului de vizitatori ai paginii web.

O evaluare calitativă a fost posibilă pentru opt activități realizate integral. Acestea au presupus digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea produselor noi elaborate pe diverse platforme online; oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari; elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică; sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE; realizarea cercetărilor electorale; publicarea revistei; dezvoltarea bazelor teoretice și practice a consultanței electorale; dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE. În opinia evaluatorului patru (50%) activități au produs un impact major, iar patru (50%) – un impact mediu.

Scopul nr. 2 tinde spre realizarea tuturor măsurilor interne necesare în vederea asigurării capacității CICDE de a realiza activitățile de instruire, educație civică și cercetare propuse. Cantitativ, constatăm că din cele șase sarcini, în opinia Asociației Promo-LEX, trei (50%) sarcini au fost realizate, iar trei (50%) sarcini – realizate parțial. Subliniem că, în patru cazuri (67%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate sunt formulați general și nu sunt măsurabili. Printre **realizările** în procesul de atingere a scopului menționăm recrutarea formatorilor vorbitori de limbă rusă; instruirea continuă a formatorilor; evaluarea anuală a formatorilor; realizarea activităților în cadrul parteneriatelor stabilite; prestarea serviciilor contra cost. **Restanțe** care, în opinia Asociației, au afectat atingerea scopului stabilit sunt lipsa unei promovări a Ofertei educaționale pe paginile de Facebook, Instagram, și Telegram ale instituției; aplicarea unor instrumente limitate de fidelizare a formatorilor; lipsa unor indicatori măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.

Evaluarea calitativă nu a fost posibilă, întrucât către sfârșitul anului 2022 CICDE nu a realizat integral nici o activitate.

Scopul nr. 3 urmărește sporirea vizibilității instituției și stabilirea parteneriatelor strategice. Cantitativ, constatăm că din cele nouă sarcini, în opinia Asociației Promo-LEX, șase (67%) sarcini au fost realizate, iar trei (33%) – realizate parțial. Subliniem că, în două cazuri (22%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate sunt formulați general și nu sunt măsurabili.

Printre **realizările** în procesul de atingere a scopului menționăm comunicarea autorității cu alte instituții naționale și internaționale; participarea la evenimente de talie internațională și regională; promovarea imaginii CICDE; elaborarea produselor științifico-practice și de educație electorală; promovarea intensă a activităților și evenimentele publice în mediul online.

O evaluare calitativă a fost posibilă pentru o singură activitate realizată integral. Aceasta a presupus promovarea imaginii CICDE online și offline, și în opinia evaluatorului a produs un impact major.

I. IMPLEMENTAREA ÎN ANUL 2022 A PLANULUI STRATEGIC AL COMISIEI ELECTORALE CENTRALE PENTRU ANII 2020-2023

1.1. Scopul 1: Prestarea impecabilă a serviciilor electorale în concordanță cu valorile fundamentale ale Comisiei Electorale Centrale

Obiectivele urmărite de Comisie care să conducă la realizarea scopului propus sunt:

- » dezvoltarea serviciilor accesibile, securizate și inovative;
- » sporirea integrității și credibilității procesului electoral prin prevenire, monitorizare și control;
- » micșorarea distanței dintre alegător și organele electorale prin creșterea transparenței informației electorale.

Activitățile strategice planificate în vederea atingerii obiectivelor trasate sunt: automatizarea secțiilor de votare; perfecționarea SIASA; sporirea incluziunii electorale; menținerea/extinderea Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității; fortificarea capacităților CEC de monitorizare și control al finanțării politice; elaborarea modului „Profilul electoral al alegătorului”; dezvoltarea serviciilor de statistică electorală.

Acestea (7) includ la rândul lor 16 sarcini. Evaluarea cantitativă a presupus aprecierea statistică a gradului de realizare a sarcinilor și atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în planul strategic, sau planul de acțiuni. Evaluarea calitativă fost realizată doar pentru activitățile strategice executate integral și a presupus aprecierea impactului asupra instituției/procesului și procedurilor electorale/efortului de îndeplinire a obiectivului. O activitate se consideră realizată integral în cazul executării tuturor sarcinilor aferente activității (ex. toate cele cinci sarcini au fost realizate).

Constatări aferente scopului nr. 1:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a nouă sarcini (56%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În cazul a șase sarcini indicatorii stabiliți de instituție în planul său strategic *diferă* de cei stabiliți, ulterior, în planul de acțiuni al instituției.
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât evaluarea calitativă - impactul.

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Numeric este scopul cu cele mai multe sarcini nerealizate la finele anului de referință.
- Cantitativ, din cele 16 sarcini planificate, două (13%) - au fost realizate; cinci (31%) - realizate parțial; iar nouă (56%) - nerealizate.
- O evaluare calitativă nu a fost posibilă, or nici o activitate nu a fost realizată integral.

Privind rezultatele instituției

- Atât misiunile de audit ISO (intern/extern), cât și cele de audit intern sunt apreciate în cadrul instituției drept benefice și binevenite. Propunerile formulate de auditori, contribuie la îmbunătățirea proceselor de lucru și, respectiv, sporesc activitatea direcțiilor și a instituției per general.

- Deși actualizat modulul „Control financiar” nu oferă părților interesate posibilitatea extinsă de vizualizare și prelucrare a rapoartelor partidelor politice.
- Realizarea sarcinilor de către CEC a fost posibilă cu suportul partenerilor de dezvoltare (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova); Institutul Republican Internațional (IRI), Consiliul Europei (CoE)).

Activitatea – Automatizarea secțiilor de votare

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Crearea softurilor pentru automatizarea secțiilor de votare

////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): soft elaborat*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): soft „Liste de subscripție online” elaborat; caiet de sarcini elaborat; soft „E-Day” elaborat*

Potrivit planului strategic oportunitatea perfecționării și automatizării procesului electoral se datorează nivelului de alfabetizare și de educație formală foarte înalt, și ratei înalte de penetrare a internetului. Cu referire la această sarcină, potrivit planului de acțiuni și reprezentantului direcției responsabile de implementare (DMA), pentru anul 2022, a fost planificată dezvoltarea modulului „Liste de subscripție online” și actualizarea modulului „E-Day” pentru automatizarea unor procese BESV. În acest domeniu Comisia a beneficiat de expertiză tehnică și consultanță strategică în domeniul IT din partea PNUD Moldova (proiectul EDMITE) – partenerul său de dezvoltare. Proiectul a contractat un consilier strategic național specializat în domeniul sistemelor IT care a elaborat Termenii de Referință pentru actualizarea modulului „E-Day” și crearea subsistemului informatic „Lista de subscripție electronică”. De asemenea a fost contractată o companie locală cu experiență în domeniul IT care începând cu luna ianuarie 2023 urma să dezvolte modulele menționate *supra*².

În context, Asociația Promo-LEX apreciază această sarcină drept **realizată parțial**.

Activitatea – Perfecționarea SIASA

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Dezvoltarea sistemului „Votarea prin internet”

////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): caiet de sarcini privind votarea prin internet elaborat; votarea prin internet pilotată*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): conceptul privind votarea prin internet elaborat; caiet de sarcini privind votarea prin internet elaborat*

Potrivit planului strategic dezvoltarea sistemului de vot prin internet „e-Votare” a fost planificată pentru T4 al anului 2022. Acțiunile CEC în această direcție au început în penultima zi a anului 2021 odată cu crearea grupului interinstituțional de lucru pentru elaborarea conceptului și planului de acțiuni privind digitalizarea procesului electoral și pilotarea votului electronic ca metodă alternativă de vot³. Ulterior, prin hotărârea nr. 572 Comisia a aprobat Conceptul sistemului de vot prin internet „e-Votare” și l-a remis spre examinare Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova⁴.

² Raportul pentru anul 2022 al proiectului EDMITE, p.17.

³ Hotărârea CEC nr. 262 din 30.12.2021.

⁴ Hotărârea CEC nr. 572 din 27.06.2022.

Un plan de acțiuni pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin Internet a fost aprobat în luna octombrie 2022⁵ și modificat ulterior la 27.12.2022 și 31.01.2023. În conformitate cu planul, în luna noiembrie 2022, CEC a contractat compania INDRIVO pentru elaborarea caietului de sarcini pentru soluția tehnică a sistemului. Menționăm că către sfârșitul anului 2022 experții contractați și grupul interinstituțional de lucru nu au reușit elaborarea documentației tehnice, coordonarea și aprobarea documentelor corespunzător termenului de realizare (decembrie 2022)⁶. Totuși, subliniem că în cadrul evenimentului de prezentare a caietului de sarcini, membrii grupului interinstituțional au apreciat colaborarea și cooperarea în cadrul grupului de lucru ca una foarte bună.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, Asociația apreciază sarcina drept **realizată parțial**.

Sarcina - Crearea modului de gestionare a contestațiilor electorale

////////////////////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS): modulul „Contestații” elaborat*

◇ *Indicator de performanță (PA): caiet de sarcini elaborat; modulul „Contestații” elaborat*

În vederea realizării sarcinii, cu suportul Consiliului European, a fost elaborat Termenii de Referință destinat elaborării subsistemului informatic „Contestații electorale” – o nouă componentă a SIASA. Conform caietului de sarcini modulul va permite concurenților și alegătorilor posibilitatea depunerii online a contestațiilor electorale și va eficientiza activitatea Comisiei pe acest segment⁷.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată parțial**.

Sarcina - Elaborarea planului de comunicare/ promovare pe componenta de digitalizare

////////////////////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS): plan implementat*

◇ *Indicator de performanță (PA): planuri anuale de comunicare implementate*

Cu referire la această sarcină, potrivit reprezentanților direcției responsabile de implementare (DCRPMM), pe parcursul anului de referință, a fost reflectată activitatea Grupului interinstituțional de lucru pentru elaborarea conceptului și planului de acțiuni privind digitalizarea procesului electoral și pilotarea votului electronic ca metodă alternativă de vot și a Conceptului sistemului de vot prin internet „e-Votare” (16 comunicate de presă). A fost elaborat conceptul Campaniei de informare pentru testarea/implementarea Sistemului de Vot prin internet. De asemenea pe rețelele sociale a fost realizată o campanie de informare cu privire la activitatea financiară a partidelor politice pentru anul 2021.

Adăugăm că eforturile și practica CEC privind digitalizarea proceselor electorale au fost promovate și în afara țării, în cadrul unui atelier regional Republica Moldova – Georgia și în cadrul Adunării anuale a autorităților electorale.

Cu toate acestea nu a fost prezentat evaluatorului un plan de comunicare/promovare pe componenta de digitalizare aprobat corespunzător. Astfel, conchidem că sarcina ce a presupus elaborarea unui plan **nu a fost realizată**.

⁵ Hotărârea CEC nr. 725 din 11.10.2022.

⁶ Ibidem, Planul de acțiuni pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin Internet, pct. 4.

⁷ Pagina Oficiului Consiliului European la Chișinău. [Noutăți](#).

- ◇ *Indicator de performanță (PS): adaptare rezonabilă a sediului; canalele de comunicare ale centrului media al CEC modernizate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): adaptare rezonabilă a sediului*

Cu referire la această sarcină menționăm că, la etapa aprobării planului strategic, ianuarie 2020, sediul CEC nu avea o rampă de acces montată și persoanele cu dizabilități locomotorii nu aveau acces la etajele 2 și 3 ale instituției. Către trimestrul (T) 2 al anului 2022 instituția și-a propus adaptarea rezonabilă a sediului și dotarea corespunzătoare a centrului media în vederea organizării și reflectării eficiente, corespunzătoare și operative a activității instituției.

În cadrul interviurilor desfășurate am constatat că indicatorul de adaptare rezonabilă a sediului este interpretat diferit de CEC, în dependență de situație. Mai întâi, potrivit conducerii instituției, a fost verificată starea edificiului pentru instalarea platformelor pentru transportul persoanelor cu dizabilități locomotorii. În urma evaluării s-a concluzionat că rezistența clădirii nu permite instalarea construcțiilor portante.

Apoi, pornind de la rezultatul evaluării, accentul a fost pus pe accesibilizarea sălii de ședință a instituției (aflată la etajul 3) astfel încât, la necesitate, persoanele cu dizabilități locomotorii să poată participa/asista la ședința/ele CEC. În acest sens, în luna aprilie 2022, CEC a solicitat Agenției pentru Supraveghere Tehnică efectuarea unei expertize tehnice privind rezistența tavanului la etajul superior al clădirii⁸. Adicional, potrivit reprezentanților Direcției analiză și documentare (DAD), la necesitate persoanele cu dizabilități locomotorii puteau solicita accesul la ședința CEC prin intermediul platformei ZOOM. Potrivit direcției solicitări de acest gen nu au fost pe parcursul anului de referință.

Pentru documentare Asociația Promo-LEX a consultat toate anunțurile despre desfășurarea ședințelor CEC și nu a întâlnit nici o mențiune despre posibilitatea persoanelor cu dizabilități locomotorii de a solicita instituției accesul la ședință prin intermediul platformei ZOOM. Considerăm că în vederea atingerii scopului propus o informare în acest sens era necesară.

În contextul celor relatate Asociația apreciază sarcina drept **nerealizată**, or nu s-a reușit adaptarea rezonabilă a sediului instituției.

Sarcina - Implicarea Diasporei la diferite etape ale procesului electoral

- ◇ *Indicator de performanță (PS): creșterea numărului de persoane înregistrate prealabil*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): creșterea numărului de persoane înregistrate prealabil; creșterea numărului funcționarilor electorali din diasporă în RFE*

Potrivit reprezentanților direcției responsabile de implementare (DCRPMM) pe parcursul anului de referință CEC a implicat diaspora în mai multe procese și a participat la diverse evenimente organizate pentru diasporă (consultări privind metodele alternative de vot și modificarea legislației electorale; discuții cu diaspora în cadrul "Zilele Diasporei"; expoziții; prezentări; consultări). Menționăm că la întrebarea: cu cât a crescut în anul de referință numărul de persoane din diasporă înregistrate prealabil, adresată reprezentanților direcțiilor responsabile de implementare, evaluatorul nu a primit un răspuns.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

8 Scrisoarea nr. [CEC-8/759](#) din 5.04.2022.

Sarcina - Încurajarea alegătorilor din stânga Nistrului să se implice în procesul electoral

////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de sugestii/comentarii de îmbunătățire a serviciilor electorale parvenite de la alegătorii din stânga Nistrului și din afara țării*

Potrivit reprezentanților direcției responsabile de implementare (DCRPMM) pe parcursul anului de referință din partea alegătorilor din stânga Nistrului nu au parvenit sugestii de îmbunătățire a serviciilor electorale. Mai mult, în cadrul instituției nu se duce o asemenea evidență.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

Sarcina - Promovarea egalității de gen și asigurarea unui proces de vot incluziv prin proiecte cu societatea civilă

////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): statistică dezagregată pe categorii de persoane cu risc de excluziune (categoria de gen, persoane cu necesități speciale, minorități)*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): date statistice structurate pe categorii de persoane cu risc de excluziune (categoria de gen, persoane cu necesități speciale, minorități)*

Potrivit reprezentanților direcției responsabile de implementare (DAD) pe parcursul anului de referință nu au fost solicitate și, prin urmare, elaborate careva analize/documente de statistici dezagregate pe categorii de persoane cu risc de excluziune.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

Activitatea - Menținerea/ extinderea Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației (SIMCSI) (SR EN ISO 9001:2015 și SR ISO/CEI 27001)

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Desfășurarea misiunilor de audit intern

////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. misiunilor de audit intern și de supraveghere realizate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): raportul de audit intern întocmit; nr. de corecții/acțiuni corective propuse, în raport cu nr. de neconformități identificate; nr. misiunilor de audit intern și de supraveghere realizate*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul de activitate, în perioada ianuarie-martie 2022, a fost efectuat auditul intern al Sistemului de Management al Calității din cadrul CEC (ISO 9001:2015) și al Sistemului de management al Securității Informației din cadrul CEC (ISO 27001:2018). Echipele de audit au identificat oportunitățile de îmbunătățire expuse în rapoartele intermediare de audit intern.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Desfășurarea misiunilor de audit extern

////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nivelul de corespundere a proceselor și acțiunilor realizate cu cerințele standardelor ISO*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de acțiuni corective propuse, în raport cu nr. de neconformități identificate*

La începutul lunii aprilie 2022 în cadrul instituției organismul de certificare RINA SIMTEX (București, România) a efectuat auditul de supraveghere pentru standardele ISO 9001:2015 și ISO 27001:2018. Drept rezultat instituției i-a fost menținută certificarea sistemului integrat de management al calității și securității informaționale pentru servicii de organizare și desfășurare a alegerilor.

Asociația Promo-LEX apreciază această sarcină drept **realizată**.

Sarcina - Obținerea recertificării internaționale. Examinarea posibilității de extindere a certificării pe domenii noi

////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): recertificări/certificări obținute*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): recertificări/certificări obținute; oportunități de extindere a certificării identificate și lansate*

Potrivit coordonatorului SIMCSI recertificarea sistemului integrat de management al calității și securității informației se desfășoară o dată la trei ani. Consultând certificatele emise de organismul de certificare RINA SIMTEX, accesibile pe pagina web a Comisiei, observăm că precedentă decizie de recertificare datează cu 19.12.2020. Prin urmare o recertificare în domeniu CEC poate obține doar în anul 2023. Cu referire la aceeași sarcină menționăm că Comisia nu a reușit extinderea certificării pe domenii noi.

Luând în considerare cele menționate, Asociația Promo-LEX constată că sarcina **nu a fost realizată** și recomandă continuarea eforturilor în această direcție.

Activitatea - Fortificarea capacităților CEC de monitorizare și control al finanțării politice

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Publicarea în format deschis (cu posibila reutilizare) a datelor legate de finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale prin crearea unui modul electronic actualizat periodic

////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nivelul de accesibilitate a datelor din modul pentru părțile interesate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): rapoartele financiare ale partidelor politice publicate pe pagina web a CEC prin intermediul modulului; nivelul de accesibilitate a datelor din modul pentru părțile interesate*

Cu referire la această sarcină menționăm că, pe parcursul anului 2022, careva acțiuni în vederea extinderii opțiunilor de vizualizare și prelucrare a rapoartelor partidelor politice pentru părțile interesate nu au fost întreprinse. Amintim că anual Asociația Promo-LEX recomandă CEC să ajusteze modulul „Control financiar”, inclusiv prin modificarea formatului anexelor descărcate (CSV sau Excel).

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**, or CEC nu a asigurat publicarea în format deschis a datelor privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Sarcina - Organizarea instruirilor pentru reprezentanții partidelor și trezorerieri

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): cursuri de instruire desfășurate*

În anul 2022 instituția a desfășurat patru seminare de instruire pentru reprezentanții partidelor politice și subiecții electorali în alegeri cu privire la aspectele ce țin de sursele de finanțare, particularitățile finanțării din bugetul de stat, mecanismele de raportare a veniturilor și cheltuielilor, răspunderea în cazul încălcării dispozițiilor legale în domeniul finanțării partidelor politice, raportarea și evidența veniturilor și cheltuielilor în campania electorală. Cumulativ, de activitățile de instruire au beneficiat 59 de persoane. Pentru comparație menționăm că în anul 2021 (an electoral) Comisia a desfășurat 17 activități de instruire a reprezentanților concurenților electorali și ai partidelor politice pe subiectul rapoartelor financiare. Potrivit reprezentantului direcției supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale (DSCFPPE), responsabile de implementare, pe parcursul anului de referință s-a atestat o reticență din partea partidelor politice de a participa la activitățile organizate de Comisie. Paradoxal dar, în același timp a sporit calitatea rapoartelor financiare depuse la organul de supraveghere și control, potrivit interviuatei.

În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Activitatea - Elaborarea modulului „Profil Electoral al Alegătorului”

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Crearea softului „Profil electoral al alegătorului”

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): soft elaborat*

*Pentru context*⁹. Potrivit prevederilor planului strategic în anul 2021 Comisia trebuia să elaboreze caietul de sarcini (nerealizat) iar în anul 2022 să creeze softul „Profilul electoral al alegătorului”. Cu referire la această sarcină, potrivit reprezentantului direcției tehnologii informaționale și gestionarea listelor electorale (DTIGLE), responsabile de implementare, ca aplicație un modul nou nu a fost elaborat. Totuși în cadrul RSA a fost dezvoltată o rubrică „Profilul alegătorului” pentru uz restricționat, doar pentru registratorii din teritoriu. De asemenea, în perioada electorală, CEC importă date pe platforma Agenției de Guvernare Electronică (MCabinet) datele privind secția de votare la care a fost arondat alegătorul.

Pornind de la ideea că pe parcursul anului 2022 un caiet de sarcini nu a fost elaborat și nici nu a fost creat un soft aparte „Profilul electoral al alegătorului”, aplicație necesară potrivit interviuatului, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

Activitatea - Dezvoltarea serviciilor de statistică electorală

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea unei platforme publice de raportare statistică

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): platformă elaborată*

Pentru context. În vederea dezvoltării serviciilor de statistică electorală, în conformitate cu planul strategic, în anul 2021 CEC urma să creeze depozitul de date statistice care să integreze informația din toate cele 15 module pe care le deține (nerealizat). Pe parcursul anului 2022, cu suportul PNUD Moldova a fost elaborat conceptul modelului depozitului de date statistice și caietul de sarcini¹⁰. Menționăm că, potrivit reprezentanților DCRPMM pe parcursul anului de referință în adresa instituției au parvenit mai

⁹ Secțiunea *Pentru context* este atribuită sarcinilor planificate anual, pentru a descrie efortul instituției în această direcție pe parcursul anilor de implementare a planului strategic.

¹⁰ Raportul pentru anul 2022 al proiectului EDMITE, p. 84.

multe solicitări de date statistice, din țară și din afara țării, din partea organizațiilor non-guvernamentale, mediului academic, instituțiilor de presă care fac investigații jurnalistice etc. Pornind de la ideea că CEC deține un volum mare de informații care, nu întotdeauna pot fi generate conform parametrilor solicitați de părțile interesate, depozitul de date statistice cu acces autorizat utilizatorilor externi ar asigura o mai bună transparență a instituției, acces liber și nestingherit la date, ar diminua volumul de lucru al aparatului Comisiei și ar permite o mai bună gestiune a timpului.

În lumina celor relatate Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Sarcina - Elaborarea planurilor anuale de comunicare cu privire la informațiile statistice

////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): plan de comunicare implementat anual în proporție de minim 90%*

Reieșind din faptul că, către anul 2022 Comisia nu a obținut careva rezultate palpabile vizavi de dezvoltarea serviciilor de statistică electorală, sarcina ce a presupus elaborarea unui plan anual de comunicare cu privire la informațiile statistice a rămas **nerealizată**.

Evaluarea calitativă

Cele 7 activități strategice aferente scopului nr. 1 sunt compuse din mai multe sarcini, între 2 și 6 sarcini pentru fiecare. Mai mult, termenul limită de realizare a sarcinilor cuprinde întreaga perioadă a implementării PS (2020 - 2023). Constatăm că, către finele anului 2022, nici o activitate strategică din scopul nr. 1 nu a fost realizată integral. De asemenea, subliniem că indicatorii de performanță stabiliți de instituție permit să capteze mai degrabă schimbările cantitative (cifre) decât impactul și rezultatele calitative așteptate. Remarcăm că aprecierea impactului este un aspect foarte sensibil, ce necesită indicatori măsurabili care ar permite o astfel de evaluare, în caz contrar, rezultatele aprecierii pot părea subiective.

1.2. Scopul 2: Dezvoltarea punților de comunicare și cooperare cu actorii-cheie în vederea consolidării democrației, îmbunătățirii practicii și legislației electorale și fortificării CEC drept autoritate credibilă pe plan național și internațional, orientată spre beneficiari

Obiectivele urmărite de Comisie care să asigure realizarea scopului propus sunt:

- » îmbunătățirea calității serviciilor electorale prin conlucrare eficientă între instituțiile statului;
- » fortificarea CEC drept autoritate credibilă și orientată spre cetățean;
- » fortificarea imaginii CEC pe plan internațional drept autoritate electorală modernă și progresistă.

Activitățile strategice planificate în vederea atingerii obiectivelor trasate sunt: cooperarea constantă cu alte instituții ale statului; extinderea parteneriatelor cu societatea civilă; consolidarea dialogului cu partidele politice; promovarea jurnalismului electoral; conlucrarea pe domenii cu partenerii de dezvoltare; dezvoltarea Asociației Internaționale a Femeilor în Organele de Management Electoral WEM-International; participarea activă în cadrul asociațiilor electorale regionale și internaționale – ACEEEO, A-WEB. Acestea (7) includ la rândul lor 21 de sarcini.

Constatări aferente scopului nr. 2:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a 15 sarcini (71%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În cazul **a două sarcini** (inclusiv în planul anual de comunicare a tematicilor de interes comun cu partidele politice; monitorizarea presei scrise și electronice) **indicatorul stabilit nu corespunde sarcinii**.
- În cazul a **nouă sarcini** indicatorii stabiliți de instituție în planul său strategic **diferă** de cei stabiliți, ulterior, în planul de acțiuni al instituției și planurile de acțiuni ale Aparatului pentru anul 2022.
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât cea calitativă - impactul.

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Numeric este scopul cu cele mai multe angajamente asumate (21 de sarcini).
- Cantitativ, din cele 21 sarcini planificate, opt (38%) - au fost realizate; șapte (33%) - realizate parțial, iar șase (29%) - nerealizate.
- Calitativ, două activități au fost realizate integral (*extinderea parteneriatelor cu societate civilă; participarea la evenimentele regionale și internaționale*) și ambele au produs un impact major.

Privind rezultatele instituției

- Realizarea sarcinilor a fost posibilă cu suportul partenerilor de dezvoltare (PNUD Moldova; CoE; INJ; IFES Ucraina; IFES Republica Cehă; Alianța INFONET, Asociația MOTIVAȚIE etc.).
- Către sfârșitul anului 2022 CEC a reușit revigorarea Asociației Internaționale a Femeilor în Managementul Electoral.
- Pentru judecători, asistenți judiciari, avocați a fost elaborat și lansat cursul la distanță „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO”.
- Deși a fost depus un efort conjugat cu partenerii instituționali, nu s-a reușit mărirea ponderii secțiilor de votare accesibile.

Activitatea – Cooperarea constantă cu instituțiile statului

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Promovarea împreună cu CSM, CSJ și INJ a specializării magistraților în contenciosul electoral

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): câte un magistrat din fiecare instanță de judecată instruit anual în domeniul electoral*

În cadrul proiectului CoE „Îmbunătățirea practicii electorale în Republica Moldova, faza II” în cooperare cu INJ și CICDE a fost elaborat și lansat cursul la distanță „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO”, cu o durată de 20 de ore. Potrivit datelor oferite de INJ, pe perioada activă a cursului (30.11.2022 – 15.01.2023) la curs au aplicat 43 de persoane dintre care doar 23 de persoane l-au promovat (12 - judecători, 4 - asistenți judiciari, 1 - avocat, 6 - funcționari CEC/CICDE). Cu referire la specializarea magistraților în domeniul electoral menționăm că doar 29 de judecători s-au înscris la curs și doar 12 l-au promovat.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată parțial** și remarcă un indicator foarte optimist, or conform Portalului național al instanțelor de judecată pe teritoriul Republicii Moldova activează: instanțe judecătorești – 15; sedii secundare – 26; curți de apel – 4; Curtea Supremă de Justiție - 1. Considerăm că formatul cursului și accesibilitatea acestuia ori de câte ori persoanele interesate vor avea nevoie de o informație utilă și relevantă, reprezintă un punct forte. Încurajăm promovarea activă a cursului la distanță astfel încât mai mulți magistrați să înțeleagă și să aplice Convenția Europeană a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind soluționarea disputelor electorale.

Sarcina - Conlucrare cu APL în vederea accesibilizării secțiilor de votare

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): mărirea cu 5% a ponderii secțiilor de votare accesibile comparativ cu anul 2019*

Pentru context. Începând cu primul Raport Promo-LEX privind Implementarea Planurilor Strategice ale CEC și CICDE, Asociația a subliniat că, în virtutea faptului că obligația de a accesibiliza clădirile publice îi revine autorităților publice locale (APL), CEC și-a asumat realizarea sarcinii prin planul său strategic. Efortul instituției privind realizarea sarcinii poate fi evaluat prin raportarea la indicatorul de performanță stabilit.

În vederea realizării sarcinii, pe parcursul anului de referință, cu suportul partenerilor de dezvoltare, Comisia a întreprins un șir de acțiuni: evaluarea accesului în 2017 instituții publice care găzduiesc secții de votare (SV) la scrutinele naționale (complet accesibile - sub 1% din totalul SV; inaccesibile - 72%)¹¹; a inițiat o campanie de informare a populației (alegători, reprezentanți ai APL, persoanele cu dizabilități) despre necesitatea asigurării accesului egal în clădirile publice; a elaborat Ghidul practic pentru autoritățile locale privind incluziunea persoanelor cu dizabilități în procesul electoral¹²; a recomandat APL să țină cont de obligația de a accesibiliza clădirile publice atunci când aplică la proiecte de granturi ca „Satul european” ce presupun reconstrucție, reparație capitală a sediilor instituțiilor de învățământ, sociale sau medicale; a emis circulare prin care a reamintit autorităților că secțiile de votare urmează să fie amplasate în spații aflate la parterul clădirilor, în locuri publice accesibile, traseele stradale către acestea să faciliteze accesul persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, iar localul secției de votare să permită o cât mai bună organizare și desfășurare a operațiunilor electorale.

Asociația Promo-LEX apreciază efortul depus de Comisie în această direcție, totuși evaluează sarcina ca **nerealizată**, or acțiunile efectuate de CEC nu au influențat atingerea indicatorului. Subsecvent, menționăm că în baza rezultatelor auditului condițiilor de accesibilizarea a celor 612 BESV realizat în 2018-2019¹³ și a rezultatelor auditului condițiilor de accesibilizarea a celor 2017 BESV¹⁴, până în 2023 au mai rămas de accesibilizat minim 100 de secții de votare ca să fie atins indicatorul de performanță stabilit.

Sarcina - Conlucrare cu ASP în vederea perfecționării listelor electorale

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): reducerea nr. de erori din listele electorale cu 50% față de anul 2019*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): reducerea nr. de erori din listele electorale cu 50% față de anii 2020-2021*

Anual CEC conlucrează cu Agenția Servicii Publice în vederea îmbunătățirii listelor electorale. În anul 2020 au fost organizate 3 ședințe de lucru cu privire la calitatea de import a datelor; în 2021 - activitatea aferentă proceselor de actualizare a datelor alegătorilor a fost coordonată periodic; iar în 2022 a fost creat un grup de lucru cu specialiști din ambele instituții care în cadrul celor 4 ședințe au dezbătut aspecte precum: masivele de date importate din Registrul de Stat al Populației în Registrul de Stat al Alegătorilor; importul de date din motive tehnice; compararea bazelor de date etc. De asemenea, Comisia a fost asistată de CoE la îmbunătățirea metodologiei de întocmire a listelor electorale care, potrivit experților, va contribui la creșterea încrederii publicului în CEC¹⁵.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată parțial**, totuși, menționăm că potrivit reprezentantului direcției responsabile de implementare (DTIGLE) instituția nu deține date privind nr. de erori în listele electorale la finele fiecărui an de implementare a planului strategic.

11 [Studiul](#) Acces egal pentru toți în secțiile de votare (2022).

12 [Ghidul](#) practic pentru autoritățile locale privind incluziunea persoanelor cu dizabilități în procesul electoral.

13 Accesibil - 6 (0,98%); parțial accesibil - 174 (28,43%); inaccesibil - 432 (70,59%).

14 Accesibil - 18 (0,89%); parțial accesibil - 551 (27,32%); inaccesibil - 1448 (71,79%).

15 Pagina Oficiului Consiliului Europei la Chișinău. [Noutăți](#).

Sarcina - Promovarea în comun cu MAI, CNA, PG a măsurilor și politicilor de integritate

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de activități/inițiative comune*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): ateliere de lucru organizate; nr. de propuneri înaintate și soluții implementate*

În urma analizei paginilor web oficiale și a rapoartelor de activitate ale CEC, MAI, CNA, PG pentru anul 2022 conchidem că sarcina nu a fost **nerealizată**, or careva activități de promovare a măsurilor și politicilor de integritate nu au fost desfășurate. De asemenea, Asociația Promo-LEX subliniază lipsa unor indicatori de performanță bine definiți (un număr minim de activități) în ambele documente.

Sarcina - Crearea unui parteneriat cu Consiliul Audiovizualului în vederea promovării pluralismului politic în mass-media

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de activități desfășurate pentru furnizorii de servicii media din țară întru reflectarea echidistantă, echilibrată și imparțială a campaniilor electorale prin asigurarea pluralismului politic*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de activități tematice pentru reflectarea echidistantă, echilibrată și imparțială a campaniilor electorale prin asigurarea pluralismului politic*

Pentru context. Potrivit planului strategic crearea unui parteneriat cu CA se face înaintea fiecărui scrutin electoral. Doi ani consecutivi (2020 și 2021) CEC a raportat sarcina drept nerealizată¹⁶ deși au fost desfășurate două scrutine naționale.

În urma consultării paginilor web oficiale ale CEC și CA, inclusiv rapoartele de activitate, constatăm că pe parcursul anului de referință colaborarea interinstituțională a presupus: o întrevvedere în cadrul căreia s-a manifestat deschiderea pentru continuarea și dezvoltarea colaborării dintre instituții; o ședință de lucru vizavi de aspectele legate de principiile generale și particularitățile reflectării alegerilor de către mijloacele de informare în masă din Republica Moldova; avizarea de către autoritatea de reglementare în domeniul comunicării audiovizuale a Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova; participarea președintei CA la evenimentul de prezentare a proiectului noului Cod electoral și a propunerilor de modificare a legislației conexe.

De asemenea remarcăm că nu au fost organizate careva activități pentru furnizorii de servicii media întru reflectarea echidistantă, echilibrată și imparțială a campaniilor electorale prin asigurarea pluralismului politic. Or, în urma analizei paginii web oficiale a CoE conchidem că activitatea menționată de reprezentanții DCRPMM în cadrul interviului, vizavi de securitatea cibernetică și dezinformarea, nu are tangență cu sarcina. Beneficiarii activității cu o durată de 3 zile au fost personalul CEC, CICDE și CEC UTA Găgăuzia¹⁷. Subliniem că, potrivit paginii web oficiale a CA în luna august al anului de referință pe teritoriul Republicii Moldova își desfășurau activitatea 116 furnizori de servicii media audiovizuale (TV – 57, Radio – 59).

În lumina celor expuse Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată parțial** și subliniază lipsa unor indicatori de performanță concreți (un număr minim de activități) în ambele documente.

Sarcina - Cooperarea cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind incluziunea electorală (de gen, etnie, vârstă)

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de activități tematice desfășurate*

¹⁶ Raportul privind activitatea CEC în 2020 și 2021.

¹⁷ Pagina Oficiului Consiliului European la Chișinău. [Noutăți](#).

În urma analizei paginilor web oficiale, a rapoartelor elaborate de către CEC și CPEDAE pentru anul 2022 și a răspunsului CPEDAE, Asociația Promo-LEX constată că sarcina **nu a fost realizată**. Adicional evidențiem lipsa unor indicatori de performanță concreți (număr minim de activități).

Activitatea – Extinderea parteneriatelor cu societatea civilă

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Coordonarea agendelor de lucru în vederea evitării suprapunerilor de activități

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): dialog instituționalizat și constant cu OSC*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): o ședință de lucru semestrială cu referire la activitățile și preocupările curente*

Potrivit reprezentanților DCRPMM, pe parcursul anului de referință instituția a menținut un dialog constant cu organizațiile societății civile (Promo-LEX, IRI, CALC, CALM, IPRE, UN Women, INFONET) în vederea conjugării eforturilor la organizarea evenimentelor.

Asociația Promo-LEX evaluează sarcina ca **realizată** și apreciază dialogul constructiv cu organizațiile societății civile.

Sarcina - Analiza și implementarea, după caz, a recomandărilor misiunilor naționale și internaționale de observare a alegerilor

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de recomandări implementate vs recomandări formulate*

Anul 2022 a fost caracterizat de o amplă reformă electorală, inițiată în anul 2021¹⁸. Potrivit CEC, proiectul noului Cod electoral și proiectul de modificare a legislației conexe a cuprins aproximativ 170 de recomandări¹⁹ emise de misiunile de observare a alegerilor (OSCE/BIDD, CoE, UE, Promo-LEX), opiniile Comisiei de la Veneția și deciziile Curții Constituționale privind legislația electorală pentru perioada 2014-2021. În cadrul mai multor platforme de discuții și consultări publice a proiectelor menționate *supra*, potrivit Comisiei, au fost dezbătute 482 de propuneri/recomandări din partea partidelor politice și societății civile (Promo-LEX a înaintat cel puțin 260 de recomandări, dintre care au fost acceptate complet sau parțial circa 54%).

Pe 28 iulie 2022 proiectul noul Cod electoral a fost aprobat în prima lectură, pe 1 decembrie – în lectura a doua, iar pe 8 decembrie – în lectură finală.

Între timp au fost organizate 2 scrutine locale noi. Asociația Promo-LEX a monitorizat ambele scrutine, a prezentat constatările sale și a formulat recomandări. Pe parcursul anilor Promo-LEX a evidențiat lacunele cadrului legal electoral și necesitatea îmbunătățirii practicilor electorale, prin urmare apreciem perfecționarea legislației electorale și alinierea acesteia la standardele internaționale în domeniu.

În lumina celor expuse *supra*, apreciem sarcina drept **realizată**, dar subliniem lipsa indicatorilor de performanță concreți (minim %).

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus extinderea parteneriatelor cu societatea civilă a produs un **impact major**, or în activitatea sa CEC a beneficiat de comunicarea, susținerea și aportul organizațiilor societății civile menit să sprijine autoritatea electorală în realizarea agendei și atingerea obiectivului setat.

18 [Masa rotundă](#) „Analiza recomandărilor misiunilor electorale internaționale de observare, opiniile Comisiei de la Veneția și deciziile Curții Constituționale cu privire la legislația electorală”.

19 [Emisiunea radio](#) „La 360 de grade”: Angelica Caraman, președinta CEC.

Activitatea – Consolidarea dialogului cu partidele politice

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Includerea în planul anual de comunicare a tematicilor de interes comun cu partidele politice

///////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): ateliere de lucru semestriale organizate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): ateliere de lucru semestriale organizate (off-line sau alt format); nr. de participanți la ateliere; nr. de inițiative/inovații promovate*

În cadrul interviului cu reprezentanții DCRPMM am constatat că un plan anual de comunicare în acest sens nu este. Cât privește atelierele de lucru, pe parcursul anului, CEC a organizat două evenimente pentru reprezentanții partidelor politice cu accent pe tineri și femei. Scopul activităților a presupus consolidarea culturii civice și politice a tinerilor și motivarea acestora spre implicare, precum și informarea membrilor de partid despre specificul incluziunii femeilor parte a grupurilor vulnerabile și prezentarea tehnicilor de motivare a femeilor.

Reamintim că potrivit pct. 15 din hotărârea CEC nr. 530 doar 17 partide politice, dintre cele 29 beneficiare de subvenții de la bugetul de stat, au raportat cheltuieli pentru promovarea și încurajarea în 2021 a participării femeilor și a tinerilor în procesele politic și electoral²⁰. Observăm că de la an la an situația rămâne similară, or, pentru semestrul I, anul 2022, 11 partide politice nu au declarat careva cheltuieli în acest scop²¹.

Asociația Promo-LEX apreciază faptul că pe parcursul anului de referință comunicarea cu partidele politice nu s-a limitat doar la perioada electorală și cea de raportare a finanțelor partidelor. Totuși, în lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției calificăm sarcina ca **realizată parțial**. Subsecvent atragem atenția asupra faptului că indicatorul de performanță atribuit nu corespunde sarcinii. Or sarcina presupune doar acțiunea de includere a tematicilor de interes comun cu partidele politice în planul anual de comunicare (faza 1), iar organizarea atelierelor de lucru ar succeda acțiunea de includere (faza 2).

Sarcina - Promovarea inițiativelor, reformelor, inovațiilor, bunelor practici în rândul partidelor politice

///////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. inițiative/inovații promovate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de participanți la ateliere*

Potrivit reprezentantei direcției responsabile de implementare (DSCFPPCE) pe parcursul anului, la solicitarea subiecților interesați, telefonic sau fizic la sediul Comisiei au fost oferite instruiri și directive. Subiectele abordate au vizat: tehnici de motivare a membrilor să achite cotizații de membru de partid; de motivare a implicării femeilor și tinerilor în activitatea partidelor politice; de colectare de fonduri; operarea datelor cu caracter personal în procesul de colectare a cotizațiilor și donațiilor; concretizarea utilizării surselor bugetare financiare din soldul de la începutul anului de gestiune; aplicarea practicilor autorităților electorale ale altor state. De asemenea, instituția a atras atenția partidelor politice asupra utilizării în limita cotelor stabilite de lege și raportării resurselor cu destinație specială pentru încurajarea participării femeilor și tinerilor în procesul politic și electoral. Totuși, careva ateliere de lucru în acest scop nu au fost organizate.

Asociația Promo-LEX califică sarcina ca **realizată parțial**. Subsecvent atragem atenția asupra lipsei unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției.

²⁰ [Hotărârea CEC nr. 530 din 31 mai 2022.](#)

²¹ [Hotărârea CEC nr. 821 din 15 decembrie 2022.](#)

Activitatea – Promovarea jurnalismului electoral
Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității
Sarcina - Organizarea off-line-urilor cu mass-media
////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): 8 off-line-uri cu mass-media organizate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de off-line-uri cu mass-media organizate*

Pentru context. Potrivit planului strategic sarcina urma a fi realizată semestrial, iar către sfârșitul anului 2023, 40 de jurnaliști urmau a fi specializați în domeniul electoral. Pentru doi ani consecutivi (2020, 2021) CEC a înregistrat restanțe la acest capitol.

Pentru anul 2022 instituția raportează o singură activitate organizată în format off-line, precedată de școala electorală pentru 14 jurnaliști cu tematica: „Reforma legislației electorale în Republica Moldova: noile prevederi și provocări”²².

Raportat la indicatorul de performanță concret stabilit de instituție în planul strategic, Asociația Promo-LEX evaluează sarcina ca **realizată parțial**.

Sarcina - Invitarea jurnaliștilor la evenimentele CEC
////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. jurnaliștilor/instituțiilor media cu care se menține un contact constant*

Potrivit instituției pe parcursul anului, în baza anunțurilor și invitațiilor de presă, jurnaliștii au fost invitați la toate evenimentele publice organizate de Comisie. Instituțiile mass-media au preluat conținut, inclusiv din cele 220 de comunicate de presă plasate pe pagina web oficială a CEC, în descreștere față de anul 2021 (290 de comunicate de presă). Asociația Promo-LEX evaluează sarcina ca fiind **realizată**.

Sarcina - Participarea la emisiuni radiofonice și televizate
////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de invitații la evenimente jurnalistice primite vs invitații acceptate de către CEC*

La același subiect menționăm că, în urma consultării paginii de Facebook a instituției, rețea de socializare cu cel mai mare număr de urmăritori (25 mii) și cu conținut actualizat, constatăm o descreștere a numărului de apariții a reprezentanților Comisiei la emisiuni radio și TV. Pentru comparație și un tablou general amintim că în 2020 au fost identificate 13 apariții TV/radio; în 2021 – 22, iar în 2022 – 13. Totuși, menționăm că potrivit raportului de activitate al CEC toate invitațiile au fost onorate. Respectiv, Asociația Promo-LEX evaluează sarcina ca fiind **realizată**.

Sarcina - Monitorizarea presei scrise și electronice
////////////////////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): ponderea instituțiilor mass-media cu jurnaliști specializați pe domeniul electoral în total instituții înregistrate*

Informațiile proiectate în raportul de activitate al Comisiei relevă efortul instituției în vederea monitorizării presei cu privire la reflectarea activității CEC. Conchidem că un interes sporit față de autoritatea electorală a fost înregistrat în perioada mai – iulie și decembrie când Comisia a avut între 200 și 250 de apariții

²² Școala electorală pentru jurnaliști.

în presă. La polul opus, în luna septembrie activitatea Comisiei a fost cel mai puțin reflectată de către instituțiile mass-media.

Pornind de la interesul mass-media față de activitatea CEC și reflectarea acesteia în materiale de presă, precum și a efortului CEC în vederea monitorizării materialelor de presă, Asociația Promo-LEX evaluează sarcina dată ca fiind **realizată**. Totodată ținem să remarcăm că indicatorul de performanță atribuit nu corespunde sarcinii, or sarcina presupune acțiunea de monitorizare a presei scrise și electronice a cărei rezultat nu presupune asigurarea unui anumit nr. de jurnaliști specializați în domeniul electoral.

La același subiect, pornind de la ideea că presa reprezintă o importantă sursă de formare a opiniei publice considerăm că o relație eficientă cu jurnaliștii este indispensabilă. CEC trebuie să aibă grijă de imaginea sa în titlurile și conținutul materialelor media. Deopotrivă, numărul jurnaliștilor prezenți la activitățile desfășurate de instituție este direct proporțional cu nivelul de vizibilitate publică.

Activitatea – Conlucrarea pe domenii cu partenerii de dezvoltare

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Diversificarea parteneriatelor strategice

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de parteneriate create*

Potrivit paginii web oficiale, *rubrica Acorduri de colaborare*, pe parcursul perioadei supuse evaluării nu au fost încheiate careva acorduri de colaborare, acorduri de parteneriat sau memorandumuri.

În raportul său instituția califică sarcina drept realizată și menționează că, în anul 2022, CEC a beneficiat de asistență externă din partea PNUD Moldova, CoE, IRI, IFES, International IDEA. Subliniem că primii 4 parteneri de dezvoltare au oferit Comisiei asistență și expertiză și în anul 2021. Cât privește Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală (International IDEA), precum și Agenția Națională a Arhivelor, potrivit informațiilor reflectate pe pagina web, au avut loc câte o întrevvedere cu conducerea ambelor instituții în cadrul cărora s-a manifestat deschiderea și disponibilitatea de conlucrare.

În lumina celor expuse, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**. De asemenea, subliniem lipsa unor indicatori măsurabili în ambele documente.

Sarcina - Atragerea de fonduri pentru diferite domenii strategice

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): majorarea fondurilor financiare atrase din exterior*

În urma comparării datelor reflectate de către instituție la acest capitol în rapoartele de activitate pentru anii 2021 și 2022, conchidem că pe parcursul anului de referință CEC nu a reușit majorarea surselor financiare din exterior. Or, în urma calculului efectuat observăm că ponderea fondurilor atrase din exterior raportat la bugetul total al CEC pentru anul 2022, comparativ cu anul 2021 este aproximativ aceeași. Dacă comparăm datele generale despre bugetul precizat pentru proiectele finanțate din surse externe pentru anul 2021 (1.240.499,50 lei) și datele generale despre bugetul precizat pentru proiectele finanțate din surse externe pentru anul 2022 (669.000 lei) observăm că cifra este în descreștere.

Prin urmare, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

Sarcina - Eficientizarea conlucrării cu partenerii externi prin crearea matricei asistenței electorale anuale

//////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): matricea asistenței electorale creată*

În cadrul interviurilor cu reprezentanții CEC am ajuns la concluzia că în instituție nu există claritate privind această matrice a asistenței electorale – ce presupune, ce formă trebuie să ia, ce informație trebuie să cuprindă. Potrivit conducerii CEC în cadrul instituției nu a fost creată o astfel de matrice.

De cealaltă parte, în raportul său de activitate Comisia califică sarcina drept realizată prin: transmiterea către Ministerul Finanțelor a Raportului anual privind implementarea proiectelor/programelor de asistență externă, și elaborarea Regulamentului Consiliului sectorial în domeniul asistenței externe, care urmează să fie aplicat începând cu anul 2023.

Urmare celor enunțate Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca **realizată parțial**, or instituția deține informații centralizate despre cooperarea cu partenerii de dezvoltare și a fost elaborat Regulamentul Consiliului sectorial în domeniul asistenței externe.

Activitatea – Conlucrarea pe domenii cu partenerii de dezvoltare

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Promovarea WEM-International

- ◇ *Indicator de performanță: nr. de evenimente în cadrul cărora a fost prezentată Asociația*
- ◇ *Indicator de performanță: nr. de evenimente în cadrul cărora a fost prezentată Asociația; nr. de proiecte elaborate vs. nr. de proiecte implementate*

Pentru context. WEM-International a fost fondat în 2016 de către CEC și CICDE, în colaborare cu partenerii de dezvoltare. De la fondare a fost organizat un singur eveniment - masa rotundă: "Bune practici în promovarea egalității de gen în procesele electorale" (2017)²³. Începând cu anul 2020 CEC și-a propus revitalizarea și dezvoltarea WEM-International. Revitalizarea a fost planificată prin organizarea unei conferințe anuale cu participarea tuturor membrilor fondatori în cadrul căreia să se decidă oportunitatea continuării activității asociației și să se stabilească cuantumul cotizației anuale de membru. Conferința nu a fost organizată nici în anul 2020 – din cauza pandemiei și a restricțiilor de călătorie²⁴, nici în anul 2021²⁵.

Potrivit reprezentanților CEC intervievați (conducerea și DCRPMM) Asociația a fost promovată în cadrul discuțiilor cu partenerii de dezvoltare și a tuturor evenimentelor la care membrii CEC au participat. Promovarea asociației și a beneficiilor unui membru WEM-International a fost asigurată, în perioada iunie-decembrie, și prin intermediul paginii de Facebook²⁶. Menționăm că de la crearea sa (noiembrie 2021) și până la data elaborării raportului pagina este urmărită doar de către 26 de persoane. Întrucât lista urmăritorilor nu este disponibilă nu ne putem expune dacă urmăritorii reprezintă organe electorale sau nu. În context, atragem atenția și asupra lipsei unor indicatori măsurabili în ambele documente.

În luna noiembrie, cu suportul IFES Ucraina și a Ministerului Canadian al Afacerilor Internaționale, a fost convocată Adunarea generală interimară a membrilor fondatori ai asociației în cadrul căreia a fost stabilit cuantumul cotizației anuale de membru iar Secretariatul WEM-International a fost preluat de către Autoritatea Electorală Permanentă din România²⁷. Potrivit IFES Ucraina (partenerul executiv) Asociația Internațională a Femeilor este singura asociație globală specializată a organismelor electorale europene care lucrează pentru a promova egalitatea de gen și pentru a stimula reprezentarea egală a femeilor și bărbaților în cadrul organismelor electorale europene, în special în poziții de conducere²⁸.

În contextul celor relevate Asociația apreciază sarcina drept **realizată**.

23 Rapoartele de activitate ale CEC și CICDE pentru anii 2017 – 2019.

24 [Raportul](#) de activitate al CEC pentru anul 2020, p. 13.

25 [Raportul](#) de activitate al CEC pentru anul 2021, p. 12.

26 Facebook - cea mai utilizată rețea de socializare din lume cu peste 2.9 miliarde de utilizatori activi lunar.

27 Autoritatea Electorală Permanentă [comunicat de presă](#).

28 IFES Ucraina [comunicat de presă](#).

Sarcina - Atragerea fondurilor și resurselor umane pentru funcționarea secretariatului WEM

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nivelul de atragere al fondurilor; nr. de personal implicat; nivelul de funcționalitate al secretariatului*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nivelul de atragere al fondurilor; nr. de personal implicat; nivelul de funcționalitate al secretariatului; cuantumul cotizației anuale stabilit*

În baza informațiilor reflectate *supra* conchidem că pe parcursul anului de referință s-a reușit atragerea suportului financiar al IFES Ucraina pentru organizarea conferinței anuale planificate pentru iunie 2020, aprilie 2022 și ulterior noiembrie 2022, și stabilirea, în cadrul acesteia, a cuantumului cotizației anuale de membru. Cât privește resursele umane și funcționarea Secretariatului WEM-Internațional, potrivit conducerii CEC, activitatea era asigurată ocazional, în bază de voluntariat (o persoană).

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată** și atrage atenția asupra faptului că indicatorii atribuiți nu au fost formulați într-un mod concret și nu sunt măsurabili.

Sarcina - Dezvoltarea de parteneriate pentru implementarea proiectelor în cadrul WEM-Internațional

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de proiecte elaborate vs nr. de proiecte implementate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nivelul de funcționalitate al secretariatului; nr. de parteneriate stabilite*

În urma analizei raportului de activitate ale CEC, paginii web oficiale a instituției și paginile de FB ale CEC și WEM-Internațional conchidem că sarcina nu a fost **nerealizată**. De asemenea, Asociația Promo-LEX subliniază lipsa unor indicatori de performanță bine definiți (un număr minim de proiecte).

Activitatea – Conlucrarea pe domenii cu partenerii de dezvoltare

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Participarea activă la evenimente regionale/internaționale

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de comunicări/prezentări/articole în cadrul evenimentelor regionale/ internaționale; statistica dezagregată pe gen a participanților la evenimentele regionale/ internaționale*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul său de activitate, în perioada supusă evaluării, reprezentanții CEC au participat la 20 de evenimente regionale/internaționale²⁹ (9 – fizic și 11 - online); trei vizite de studiu/lucru în Croația, Georgia și Statele Unite ale Americii (SUA) și patru misiuni de observare a alegerilor (Republica Kazahstan, Republica Letonă, SUA). În adresa instituției au parvenit șapte solicitări de informații și materiale privind procesul electoral din Republica Moldova care au fost onorate. Comparativ cu anul 2021 constatăm menținerea unui interes constant față de evenimentele de talie internațională/regională.

Asociația apreciază sarcina drept **realizată** și atrage atenția asupra lipsei unor indicatori măsurabili în ambele documente.

²⁹ Conferințe internaționale, mese rotunde, ateliere regionale, ședințe.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus participarea la evenimentele regionale/internaționale a produs un **impact major** asupra personalului instituției. În contextul creării direcției de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale studierea experienței și preluarea bunelor practici în domeniu indubitabil a reprezentat un plus valoare. De asemenea, a sporit vizibilitatea publică a instituției, or pe parcursul anului reprezentanții instituției au participat la mai multe evenimente importante.

1.3. Scopul 3: Dezvoltarea unei organizații eficiente cu o cultură pozitivă și clară

Obiectivele urmărite de Comisie care să asigure realizarea scopului propus sunt:

- » modernizarea la toate nivelurile a proceselor de management;
- » consolidarea rețelei naționale de funcționari electorali profesioniști și motivați.

Activitățile strategice planificate în vederea atingerii obiectivelor trasate sunt: sporirea confortului și eficienței angajaților prin îmbunătățirea condițiilor de muncă; implementarea unor măsuri pentru dezvoltarea sinergiei interne a personalului, perfecționarea sistemului de comunicare, îmbunătățirea climatului de muncă și creșterea solidarității în cadrul CEC; crearea unei culturi a instruirii/formării continue pe parcursul întregii activități, încurajarea preluării bunelor practici și schimbului de experiență neformale în rândul membrilor și angajaților CEC; fortificarea Serviciului de audit intern; prevenirea și gestionarea crizelor de imagine; crearea organelor electorale permanente; recrutarea membrilor BESV/CECE de la politic la profesionist. Acestea (7) includ la rândul lor 14 sarcini.

Constatări aferente scopului nr. 3:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a **cinci sarcini** (38%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de acțiuni al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În cazul unei sarcini (*inclusiunea componentei de comunicare cu organele inferioare în strategia de comunicare internă a CEC*) **indicatorul stabilit nu corespunde sarcinii.**
- În cazul a **trei sarcini nu a fost atribuit un indicator de performanță** fie în planul strategic, fie în planul de acțiuni.
- În cazul a patru sarcini indicatorii stabiliți de instituție în planul său strategic **diferă** de cei stabiliți, ulterior, în planul de acțiuni pentru anul 2022.
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât cea calitativă - impactul.

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Cantitativ, din cele 14 sarcini planificate, patru (28%) - au fost realizate; cinci (36%) - realizate parțial, iar cinci (36%) - au rămas nerealizate.
- Calitativ, singura activitate realizată integral (fortificarea serviciului audit intern) a produs un impact major.

Privind rezultatele instituției

- Realizarea sarcinilor a depins mai puțin de suportul partenerilor de dezvoltare.
- După trei ani de implementare a PS un parcurs de carieră a funcționarului CEC nu a fost elaborat iar eforturile instituției în vederea creșterii coeziunii echipei nu au dat rezultate.
- Deși planificat în strategie, o evaluare a satisfacției angajaților privind condițiile de muncă nu se realizează. Problemele/necesitățile legate de condițiile de muncă sunt asigurate, exclusiv, în limita resurselor financiare disponibile ale instituției și a legislației privind securitatea și sănătatea în muncă.

Activitatea – Sporirea confortului și eficienței angajaților prin îmbunătățirea condițiilor de muncă

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Evaluarea periodică a satisfacției angajaților privind condițiile de muncă

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): spațiu nou/suplimentar identificat; facilități oferite (ex. bucătărie/cantină, cameră de relaxare/sport, cameră pentru copii)*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. chestionarelor analizate; nivelul de satisfacție stabilit*

Pentru context. Conform planului strategic termenul de realizare a sarcinii a fost stabilit pentru T3 2020 și respectiv T3 2022. În raportul său de activitate pentru anul 2020 instituția menționa că realizarea sarcinii a fost afectată de criza pandemică Covid-19.

Doi ani consecutivi, 2021 și 2022 cu referire la această sarcină instituția raportează îndeplinirea obligativității³⁰, în calitate de angajator, de asigurare a condițiilor de muncă care să corespundă cerințelor securității în muncă. Potrivit reprezentantei Serviciului resurse umane (SRU), aceasta este o activitate curentă, or problemele ce țin de condițiile de muncă se identifică pe tot parcursul anului și se rezolvă în funcție de resursele financiare disponibile. Astfel, potrivit informațiilor reflectate în raport, în anul 2022, au fost realizate un șir de măsuri tehnice, igienico-sanitare și organizatorice; au fost reparate unele încăperi, înlăturat nivelul sporit de zgomot, și asigurată iluminarea suficientă a birourilor. De asemenea au fost identificate noi spații de muncă pentru noua direcție (DSCFPPCE – 8 unități).

La același subiect, potrivit instituției, alte facilități precum: bucătărie, spațiu pentru relaxare, sport, cameră pentru copii etc. nu au fost oferite angajaților din lipsa încăperilor.

În contextul celor relatate, Asociația apreciază sarcina ca fiind **realizată parțial**.

Activitatea – Implementarea unor măsuri pentru dezvoltarea sinergiei interne a personalului, perfecționarea sistemului de comunicare, îmbunătățirea climatului de muncă și creșterea solidarității în cadrul CEC

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Implementarea unor măsuri specifice de creștere a coeziunii angajaților (ex. formarea echipelor sportive/cluburilor de interes, organizarea activităților recreative comune etc.)

//////

- ◇ *Un indicator de performanță concret aferent sarcinii nu este stabilit în planul strategic.*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de măsuri specifice de creștere a coeziunii angajaților identificate și aplicate în cadrul CEC*

Pentru context. Potrivit planificării strategice, anual, CEC urma să implementeze măsuri care ar crește coeziunea angajaților. Și în acest caz, conform raportului de activitate pentru anul 2021 realizarea sarcinii a fost afectată de criza pandemică Covid-19.

Potrivit reprezentantei SRU, în anul 2022, ca și în anul 2021, careva acțiuni în direcția dată au fost imposibile din lipsa resurselor financiare.

Asociația Promo-LEX reține că, coeziunea este cea mai importantă variabilă de grup, caracterizată prin tendința acestuia de a fi unit în eforturile depuse pentru atingerea unui scop sau pentru a satisface nevoile emoționale ale membrilor săi. Prin urmare CEC trebuie să-și consolideze efortul în această direcție.

În baza informațiilor comunicate evaluatorului în cadrul interviului, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**.

30 Codul muncii nr. 154/2003 și Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.

Activitatea – Crearea unei culturi a instruirii/formării continue pe parcursul întregii activități, încurajarea preluării bunelor practici și schimbului de experiență neformale în rândul membrilor și angajaților CEC

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Stabilirea parcursurilor de formare anuale, în limita bugetului de formare anuală la CICDE pentru membrii și funcționarii CEC pe domeniile de interes identificate

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): parcursul de carieră al funcționarului CEC elaborat*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): parcursuri de formare anuale pentru membrii și funcționarii CEC elaborate; oportunități pentru schimb de experiență identificate*

În urma analizei Planului de activitate³¹ și Planului de formare inițială și continuă³² ale CICDE pentru anul 2022 observăm că, în vederea formării membrilor și funcționarilor CEC, CICDE a planificat două activități: instruirea funcționarilor CEC pentru alegerile locale noi (ALN), și privind administrarea electorală sensibilă la dimensiunea de gen. La consultarea planurilor de instruire pentru ALN din 29 mai și 16 octombrie, anul de referință, constatăm că membrii și funcționarii CEC nu sunt incluși în calitate de grupul țintă/beneficiare.

Subsecvent, urmare analizei Registrului de evidență a instruirilor constatăm că, pe parcursul anului 2022, 44 membri și funcționari CEC au beneficiat în total de 34 de instruirii (13 interne și 21 externe). Dintre acestea șase au fost oferite de către CICDE. Dintre cei 44 de membri și funcționari ai instituției doar unul a beneficiat de maximum nr. de instruirii (opt), iar opt au beneficiat doar de câte o instruire anuală³³. Conform datelor prezentate în Raportul privind activitatea CEC, în anul 2022, în comun cu instituțiile omoloage din alte țări și partenerii de dezvoltare, au fost organizate deplasări în interes de serviciu pentru schimb de experiență profesională și preluare de bune practici în 11 domenii³⁴.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca fiind **realizată parțial**.

Activitatea – Fortificarea Serviciului audit intern

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Evaluarea proceselor de planificare, executare, monitorizare și raportare în cadrul CEC și CICDE

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): Raport de audit al proceselor de planificare, executare, monitorizare și raportare în cadrul CEC și CICDE*

În vederea identificării oportunităților de îmbunătățire a funcționalității componentelor sistemului de control intern managerial, în semestrul I al anului, în baza dispoziției Președintei, a fost desfășurată misiunea de audit intern. Constatările auditorului au fost reflectate în raportul „Evaluarea funcționalității componentelor sistemului de control intern managerial în cadrul CEC”.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

31 [Planul](#) de activitate al CICDE pentru anul 2022, p. 4.

32 [Planul](#) de formare inițială și continuă a CICDE pentru anul 2022, p. 3.

33 1 instruire – 8 persoane, 2 instruirii- 9 persoane, 3 instruirii- 8 persoane, 4 instruirii- 4 persoane, 5 instruirii- 8 persoane, 6 instruirii- 4 persoane, 7 instruirii- 2 persoane, 8 instruirii- 1 persoană.

34 Dezinformarea în epoca digitală – Efectele asupra democrației, statului și societății; Digitalizarea proceselor electorale, finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și incluziunea din perspectiva de gen; Soluții digitale în raportarea, revizuirea și publicarea finanțelor politice; Bune practici pentru urmărirea recomandărilor electorale; Forumul Regional European al Summit-ului Global pentru Democrație 2022; Observarea proceselor electorale; Comunități de practică pentru transparența campaniilor on-line; Implementarea Declarației referitoare la principiile observării internaționale a alegerilor; Supravegherea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale; Influența externă asupra instituțiilor democratice; Lansarea Rețelei regionale din Europa pentru încurajarea femeilor în alegeri.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX, formulată în baza discuțiilor cu reprezentanții CEC despre utilitatea și valoarea adăugată a activității de audit intern, activitatea ce a presupus fortificarea Serviciului de audit intern a produs un **impact major** asupra proceselor de lucru în cadrul instituției. Menționăm că toți reprezentanții CEC intervievați au apreciat activitatea de audit intern drept una benefică și binevenită care, prin propunerile formulate de auditor, sporesc activitatea direcțiilor și a instituției per general.

Activitatea – Prevenirea și gestionarea crizelor de imagine

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea planului de comunicare în situații de criză, inclusiv mesajele specifice

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): plan de comunicare elaborat și actualizat anual*

Comunicarea de criză reprezintă schimbul de informații între instituții, autorități, indivizi, media și, în general, diverse grupuri, înaintea, în timpul și după o criză.

Potrivit informațiilor reflectate în raportul său de activitate și discuțiilor cu reprezentanții DCRPMM, în contextul reformei electorale care a avut drept scop final adoptarea unui nou Cod electoral, CEC a elaborat instrumentarul comunicării de criză și la ajustat domeniului său de activitate. Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Efectuarea simulărilor pentru testarea planului

◇ *Indicator de performanță (PS): 4 simulări efectuate*

◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de simulări efectuate*

Cu referire la această sarcină potrivit reprezentanților DCRPMM au fost efectuate 2 simulări la care au participat conducerea instituției și reprezentanții DCRPMM. Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca fiind **realizată parțial**.

Sarcina - Organizarea sesiunilor de media-coaching pentru managementul CEC

◇ *Indicator de performanță (PS): 8 sesiuni de media-coaching organizate*

◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de sesiuni de media-coaching organizate; profilul persoanelor care au beneficiat de media-coaching*

Cu referire la această sarcină, potrivit informațiilor reflectate în raportul de activitate, ulterior elaborării instrumentarului comunicării de criză, pentru conducerea CEC și DCRPMM au fost organizate sesiuni de media-coaching. În cadrul interviului reprezentanții DCRPMM au menționat desfășurarea a 7 sesiuni în care au fost instruiți cum să se adreseze unui grup țintă potrivit contextului cu mesaje corespunzătoare.

În lumina celor prezentate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca **realizată**. Amintim că doi ani consecutivi, ani electorali (2020 și 2021), CEC nu a desfășurat careva sesiuni de media-coaching deși conform planului strategic acestea urmau a fi organizate înaintea fiecărui scrutin.

Activitatea – Crearea organelor electorale permanente

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Organizarea centrelor teritoriale

//////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): centre teritoriale create și funcționale*

La 14 iunie 2022 CEC a aprobat hotărârea nr. 550 cu privire la înaintarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a legislației conexe. Prin prevederile articolelor: art. 17, alin. (3); art. 25, lit. h); art. 35, alin. (1) și (3); art. 37, lit. e); art. 44, alin. (3) din proiectul noului Cod remis în atenția Guvernului Republicii Moldova și a Parlamentului, instituția a pus bazele permanentizării consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea. La 28 iulie 2022 Codul electoral a fost adoptat în prima lectură, la 1 decembrie 2022 - în lectura a doua, și la 8 decembrie 2022 - în lectură finală.

În contextul celor expuse și având în vedere că Codul electoral nr. 325 a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023 Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată parțial**. Or efortul instituției în direcția permanentizării organelor electorale și la nivel de circumscripție electorală a fost depus în anul de referință a raportului. Menționăm că concursul pentru ocuparea celor 34 de funcții nou-create a fost lansat de CEC în luna martie anul 2023.

Sarcina - Includerea componentei de comunicare cu organele inferioare în strategia de comunicare internă a CEC

//////

◇ *Indicator de performanță (PS): strategie de comunicare implementată în proporție de minim 90%*

◇ *Indicator de performanță (PA): un indicator de performanță nu a fost stabilit*

Având în vedere că, Codul electoral nr. 325 a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023, iar organele electorale inferioare (CECE) vor începe efectiv a funcționa din 2023, este în mod evident clar că, o componentă de comunicare cu acestea, nu avea cum să fie inclusă în strategia instituției sau cel puțin nu ar fi fost posibil de implementat în anul 2022. Respectiv, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**. De asemenea, subliniem că indicatorul de performanță atribuit nu corespunde sarcinii. Or sarcina presupune doar acțiunea de includere a componentei de comunicare cu organele inferioare în strategia de comunicare internă a CEC (faza 1), iar implementarea strategiei ar succeda acțiunea de includere (faza 2).

Cu referire la celelalte două sarcini aferente activității strategice de creare a organelor electorale permanente, și reieșind din informațiile menționate *supra*, Asociația Promo-LEX apreciază sarcinile ca **nerealizate**. Acestea au vizat:

Sarcina - Elaborarea unui parcurs de carieră a funcționarului electoral teritorial

//////

◇ *Indicator de performanță (PS): parcurs de carieră a funcționarului electoral teritorial elaborate*

◇ *Indicator de performanță (PA): un indicator de performanță nu a fost stabilit*

Sarcina - Instituționalizarea sistemului de motivare a funcționarului electoral teritorial

//////

◇ *Indicator de performanță (PS): tipuri de stimulente/facilități oferite funcționarilor electorali teritoriali; nr. de beneficiari motivați*

◇ *Indicator de performanță (PA): un indicator de performanță nu a fost stabilit*

Activitatea – Recrutarea membrilor CECE de la politic la profesionist

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Numirea conducerii organului electoral CECE/BESV (președinte și secretar) exclusiv din RFE

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): conducerea organelor electorale numită din RFE*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. funcționarilor electorali din RFE aleși în funcțiile de conducere a organului electoral*

În urma consultării paginii web a CEC, rubrica Alegeri și referendumuri constatăm că pentru scrutinele locale noi din mai și octombrie 2022 componența numerică a organelor electorale inferioare (CECE/BESV) a constituit 250 de funcționari electorali. Dintre aceștia 115 (46%) au fost desemnați din Registrul funcționarilor electorali deținut de CEC și doar 28 (24%) funcționari electorali desemnați din RFE au fost aleși/numiți în funcții de conducere (președinte și secretar).

În lumina celor relatate Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca fiind **realizată parțial**. Subsecvent, amintim că conform noilor prevederi ale Codului electoral persoanele ce urmează a fi propuse pentru funcția de membru al CECE/BESV trebuie să urmeze cursuri de perfecționare în cadrul CICDE și să dețină certificate de calificare corespunzătoare valabile la data confirmării.

Sarcina – Crearea și actualizarea Registrului membrilor revocați/demiși

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): registrul membrilor revocați/demiși întocmit și actualizat după fiecare scrutin*

Cu referire la această sarcină, potrivit reprezentantului direcției responsabile de implementare (DMA), pe parcursul anului 2022 nu au fost cazuri de revocare/demitere a membrilor CECE/BESV. Potrivit instituției, informația generală, care conține înscrisuri privind 1350 de membri revocați/demiși, reprezintă o parte componentă a aplicației care gestionează Registrul funcționarilor electorali (RFE). Scopul acestor date este de a asigura completarea la necesitate, din RFE, a componenței organelor electorale cu membri profesioniști. Din moment ce instituția deține informația, la zi, privind numărul membrilor CECE/BESV revocați/demiși, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Crearea fișelor funcțiilor pentru conducerea organului electoral BESV/CECE

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): fișele funcțiilor elaborate*

Având în vedere că, Codul electoral nr. 325 a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023 Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **nerealizată**, pentru anul de referință a raportului.

Concluzii generale

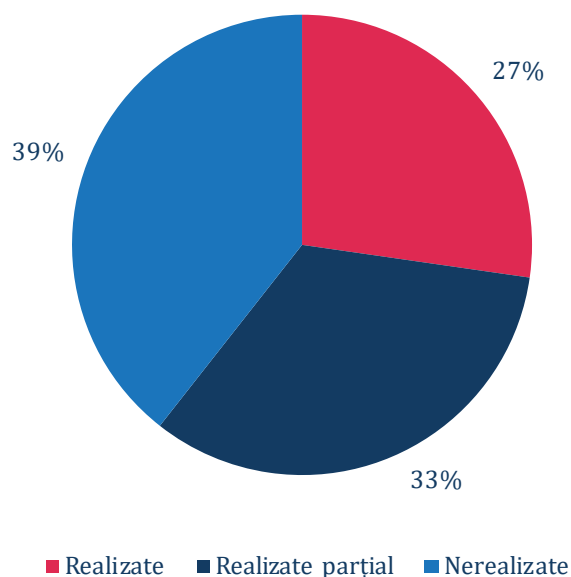
Din cele 51 de sarcini planificate pentru realizare în anul 2022, Asociația Promo-LEX a calificat gradul de realizare după cum urmează:

14 sarcini – realizate (27%);

17 sarcini – realizate parțial (33%);

20 de sarcini – nerealizate (39%).

Gradul de implementare în anul 2022 a PS al CEC pentru anii 2020-2023

Tabloul general pentru anul 2022 demonstrează că progresul privind implementarea planului strategic poate fi considerat ca fiind unul moderat.

Subsecvent, Asociația Promo-LEX concluzionează că din cele 51 de sarcini totale ale căror termen de realizare era anual/semestrial/anul 2022/după fiecare scrutin/permanent, 19 sarcini ale căror termen limită de realizare era sfârșitul anului 2022 au următoarele rezultate: trei sarcini (16%) au fost apreciate ca fiind realizate, șapte sarcini (37%) au fost apreciate ca fiind realizate parțial, iar nouă sarcini (47%) au fost apreciate ca fiind nerealizate.

Subliniem că unii indicatori de performanță stabiliți nu au fost specifici sarcinilor (6%), iar alții au părut mai degrabă de neatins în termenul stabilit și/sau în an neelectoral (4%).

O evaluare calitativă a fost posibilă doar pentru trei activități strategice executate integral. În opinia evaluatorului acestea au produs un impact major.

II. IMPLEMENTAREA ÎN ANUL 2022 A PLANULUI STRATEGIC AL CENTRULUI DE INSTRUIRE CONTINUĂ ÎN DOMENIUL ELECTORAL PENTRU ANII 2020–2023

La 15 noiembrie 2022, în baza demersului instituției, CEC a modificat Planul strategic al CICDE fiind ajustați unii indicatori de performanță, unele sarcini și unele termene limită de realizare³⁵. Asociația Promo-LEX salută faptul că, deși într-o măsură mică, instituția a făcut uz de dreptul său de a interveni cu modificări la plan. În conformitate cu prevederile planului strategic, evaluarea planului și a efortului instituției de implementare a acestuia se face în baza indicatorilor de performanță stabiliți³⁶. În lipsa unor indicatori de performanță clari și concreți stabiliți în planul strategic, evaluatorul va aprecia atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în planul de activitate al instituției pentru anul 2022.

2.1. Scopul 1: Prestarea serviciilor de instruire, educație civică și cercetare modernizate, continue și adaptate necesităților beneficiarilor

Obiectivele stabilite de CICDE în vederea atingerii scopului sunt:

- » modernizarea și permanentizarea serviciilor de instruire și educație civică;
- » fortificarea bazei metodologice a CICDE;
- » afirmarea CICDE în calitate de instituție de cercetare științifico-practică.

Activitățile strategice planificate pentru atingerea obiectivelor trasate sunt: instruirea și educația civică la distanță a funcționarilor electorali și a altor actori electorali prin intermediul platformei e-learning modernizată și inclusă în programele de instruire; digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea produselor noi elaborate pe diverse platforme online; instruirea continuă a potențialilor funcționari electorali, precum și a celor desemnați în componența organelor electorale; oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari; elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică; sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE; realizarea cercetărilor electorale; publicarea revistei de cercetări electorale; dezvoltarea bazelor teoretice și practice ale consultanței electorale; dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE.

Acestea (10) includ la rândul lor 25 de sarcini. Evaluarea cantitativă a presupus aprecierea statistică a gradului de realizare a sarcinilor și atingerea indicatorilor de performanță stabiliți în planul strategic, sau planul de activitate. Evaluarea calitativă a fost realizată doar pentru activitățile strategice executate integral și a presupus aprecierea impactului asupra instituției/beneficiarilor/efortului de îndeplinire a obiectivului. O activitatea se consideră realizată integral în cazul executării tuturor sarcinilor aferente activității (ex. toate cele cinci sarcini au fost realizate).

Constatări aferente scopului nr. 1:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a șapte sarcini (29%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În 12 cazuri indicatorii stabiliți de instituție în planul său strategic *diferă* de cei stabiliți, ulterior, în planul de activitate pentru anul 2022.

35 Hotărârea CEC nr. 760 din 15.11.2022.

36 Planul strategic al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pentru anii 2020 – 2023, p. 6.

- În cazul unei sarcini (*promovarea includerii cursurilor CICDE în programul de formare a funcționarilor publici și altor categorii de funcționari electorali potențiali*) **nu a fost atribuit un indicator de performanță** ce urma a fi folosit pentru evaluarea gradului de realizare a sarcinii.
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât cea calitativă - impactul.

Privind sarcinile stabilite

- **Unele sarcini au fost formulate fragmentar (fărămițat)**, or activitățile întreprinse de instituție sunt raportate pentru diferite sarcini (de ex. monitorizarea activităților de instruire și educație civică, și evaluarea impactului programelor de instruire și educație civică).

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Cantitativ, din cele 25 de sarcini planificate, 21 (84%) - au fost realizate integral; două (8%) - realizate parțial, iar două (8%) - nerealizată.
- Calitativ, din cele opt activități realizate integral, patru (50%) - au produs un impact major, iar patru (50%) - un impact mediu

Privind rezultatele instituției

- Numărul vizitatorilor paginii web a înregistrat o continuă creștere: +14 000 față de anul precedent.
- Atât numărul activităților de educație civică, cât și cel al beneficiarilor s-a diminuat de șase ori față de anul precedent, care a fost un an electoral.
- Instituția a oferit servicii de instruire, educație civică și electorală moderne și adaptate necesităților tuturor categoriilor de beneficiari.
- Către sfârșitul anului 2022 instituția nu are nici un curs acreditat.
- Monitorizarea și evaluarea activităților de instruire și educație civică se realizează permanent. În linii generale, beneficiarii CICDE au fost mulțumiți de calitatea activităților desfășurate.
- A fost dezvoltată biblioteca digitală a instituției. Aceasta cuprinde 24 de lucrări.
- Realizarea sarcinilor a fost posibilă cu suportul partenerilor instituționali (PNUD Moldova; CoE; INJ; Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM); Internațional IDEA; Asociația Promo-LEX; Școala de Arte Plastice „Alexei Șciusev”; Universitatea de Stat din Moldova (USM)).

Activitatea - Instruirea și educația civică la distanță a funcționarilor electorali și a altor actori electorali prin intermediul platformei e-learning modernizată și inclusă în programele de instruire

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Îmbunătățirea cursurilor de instruire existente pentru funcționarii electorali și alți actori electorali, precum și elaborarea unor cursuri noi la necesitate

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): cursuri îmbunătățite, cursuri noi elaborate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 2 cursuri noi elaborate*

Potrivit raportului de activitate al instituției în anul 2022 au fost elaborate două cursuri noi: „Discursul de ură în perioada electorală” și „Alegeri 4D - conectează-te” dedicate candidaților, politicienilor, funcționarilor electorali, observatorilor, jurnaliștilor, cetățenilor republicii Moldova din diasporă, dar și publicului larg interesat de acest subiect.

Cât privește îmbunătățirea cursurilor existente, potrivit instituției, în anul de referință a raportului a fost îmbunătățit/actualizat conținutul a două cursuri și anume: Desemnarea candidaților și statutul concurentului electoral la alegerile locale noi (primar) și Utilizarea abuzivă a resurselor administrative în perioada electorală.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept realizată. Subsecvent menționăm că, despre adăugarea unui nou curs pe platforma de instruire la distanță a Centrului, utilizatorii platformei au fost anunțați printr-un mesaj electronic la 27 martie 2023.

Sarcina - Desfășurarea instruirii funcționarilor electorali și altor subiecți interesați pe platforma de instruire la distanță

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): cel puțin 2000 de persoane instruite prin intermediul platformei www.elearning.cicde.md în ani electorali; creșterea cu 10% în anii electorali a nr. de funcționari electorali instruiți prin intermediul platformei de instruire la distanță www.elearning.cicde.md*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): cel puțin 300 persoane instruite prin intermediul platformei www.elearning.cicde.md*

Informațiile reflectate în raportul instituției relevă parcurgerea cursurilor de instruire la distanță de către 325 de persoane. Dintre acestea 159 (49%) de persoane sunt potențiali funcționari electorali, delegați de administrația publică locală pentru participarea la cursurile mixte. Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, sarcina a fost **realizată**.

Sarcina - Implementarea conceptului de instruire mixtă (blended learning) și desfășurarea instruirilor în baza acestui concept

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de seminare organizate; nr. de persoane instruite în baza acestui concept*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 2 seminare organizate, 50 de persoane instruite*

Potrivit raportului CICDE³⁷ și a paginii web, instituția a asigurat instruirea în formatul mixt (3 etape) a 159 de potențiali funcționari electorali desemnați de administrația publică locală de nivel I și II, precum și partidele politice. Cele 6 webinare au vizat domeniul integrității electorale și accesibilității procesului electoral pentru persoane cu necesități speciale.

Potrivit instituției, ca metodă de instruire, instruirea mixtă asigură o rata mai mare de retenție a informației. Cu toate acestea, este dificilă asigurarea prezenței participanților la toate etapele instruirii; apar trei categorii de formabili: cei care au participat la instruirea față în față, cei care au participat la instruirea online, cei care au mixat; nu există o siguranță că participanții au asimilat tot volumul de informații.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Promovarea modulelor de instruire și educație civică pe platforma de instruire la distanță

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): elaborarea și aprobarea planului de promovare a platformei; nr. de activități de promovare organizate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): plan (de comunicare) elaborat și implementat în proporție de cel puțin 90%; nr. de activități de promovare organizate; nr. de materiale informative distribuite*

Cu referire la această sarcină, potrivit instituției, în planul anual de comunicare a fost dedicat un compartiment aparte promovării platformei de instruire la distanță. La consultarea planului constatăm

³⁷ [Raportul](#) privind realizarea activităților de formare inițială și continuă a beneficiarilor CICDE pentru anul 2022.

că nu este vorba de un compartiment ci de două mențiuni: promovarea platformei e-learning – ca obiectiv specific, și promovarea platformei – ca una dintre cele 12 activități incluse în plan. Subliniem că în conformitate cu documentul strategic al instituției și a descrierii activității de promovare a platformei în planul anual de comunicare, urma a fi elaborat și aprobat un plan separat de promovare a platformei de instruire la distanță. Mai mult, constatăm că pentru anul 2023 instituția și-a planificat elaborarea unui astfel de plan. La același subiect menționăm că, potrivit instituției, în lipsa persoanei responsabile de instruirea la distanță, în anul 2022, activitățile de promovare au fost orientate doar spre anumite cursuri.

În contextul celor enunțate, conchidem că, raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, sarcina ce a presupus elaborarea unui plan **nu a fost realizată**.

Activitatea - Digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea produselor noi elaborate pe diverse platforme online

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea conținutului și desfășurarea instruirilor pentru diferiți actori electorali la distanță în regim real (webinar)

////////////////////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): cel puțin 1 webinar electoral în fiecare semestru*

Informațiile reflectate în rapoartele instituției³⁸ relevă organizarea a 33 de webinare pentru diferite categorii de beneficiari: funcționari electorali, secretari APL, reprezentanți ai partidelor politice.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Elaborarea conținutului și desfășurarea programelor de educație electorală pe diverse platforme online

////////////////////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS): cel puțin 1 activitate de educație electorală realizată online în fiecare semestru*

◇ *Indicator de performanță (PA): cel puțin 2 activități de educație electorală realizată anual în fiecare semestru*

Cu ocazia zilei internaționale a alegerilor CICDE a lansat Quiz-ului electoral la care au participat 130 de persoane. Activitatea a fost desfășurată pe platforma quizizz.com. De asemenea, în contextul zilei internaționale a democrației, cu suportul PNUD Moldova a fost realizat un sondaj video privind importanța drepturilor. Astfel, copiii de la grădiniță au explicat democrația în cadrul a cinci materiale video. Cât privește cursul de instruire la distanță „Alegeri 4D - conectează-te” subliniem că acesta vizează anul 2023³⁹.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina – Utilizarea constantă a paginii web CICDE în calitate de instrument de educație electorală

////////////////////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de vizitatori a paginii web CICDE; nr. de persoane care cunosc și utilizează pagina web CICDE*

◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de vizitatori ai paginii web CICDE*

³⁸ Privind activitățile realizate pe parcursul anului 2022; privind realizarea activităților de formare inițială și continuă a beneficiarilor CICDE pentru anul 2022

³⁹ [Cursuri](#) CICDE.

Cu privire la această sarcină constatăm că nici în planul strategic, nici în planul de activitate nu a fost stabilit un indicator concret. Cu toate acestea, la compararea datelor privind vizitatorii paginii web a CICDE, reflectate în rapoartele de activitate ale instituției pentru anii 2021 versus 2022, constatăm o creștere cu 14 mii a nr. de vizitatori. Cât privește publicațiile de educație civică, la consultarea versiunii vechi a paginii web⁴⁰, observăm că similar anului 2021 au fost elaborate și publicate trei produse în acest sens: prima carte pentru copii cu tematică electorală - „Arci și Sfatul Pădurii”; ABC-ul electoral; prezentarea instituției într-o pagină.

Întrucât, pe parcursul anului de referință constatăm o creștere semnificativă a nr. de vizitatori ai site-ului CICDE apreciem sarcina drept **realizată**. Totuși atragem atenția asupra lipsei unor indicatori de performanță concreți.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea produselor noi elaborate pe diverse platforme online a produs un **impact major**, și de durată, asupra instituției a cărei misiune este formarea competențelor persoanelor implicate în procesul electoral și educarea unor cetățeni activi. Constatăm că CICDE a reușit să capteze atenția tuturor categoriilor de beneficiari deopotrivă. Considerăm că gama activităților desfășurate de instituție este direct proporțională cu nivelul de vizibilitate publică și gradul de atractivitate al acesteia.

Activitatea - Instruirea continuă a potențialilor funcționari electorali, precum și a celor desemnați în componența organelor electorale

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Desfășurarea instruirii potențialilor funcționari electorali

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță: nr. de seminare desfășurate; nr. de beneficiari ai serviciilor de instruire*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 35 de seminare desfășurate, 700 de beneficiari ai serviciilor de instruire*

Informațiile reflectate în rapoartele instituției⁴¹ relevă desfășurarea a 10 seminare pentru 228 de beneficiari pe subiectele: integritatea electorală, accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu necesități speciale și dimensiunea de gen. Beneficiari ai instruirilor menționate *supra* au fost reprezentanți ai partidelor politice, ai administrației publice locale, ai instituțiilor mass-media.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația apreciază sarcina drept **realizată parțial**.

Sarcina - Desfășurarea tuturor procedurilor privind acreditarea cursurilor de instruire pentru diferite categorii de beneficiari (ca de exemplu de către ANACEC)

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): un indicator de performanță nu a fost stabilit*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): sarcina nu se regăsește în planul de activitate*

Potrivit reprezentantelor instituției în urma realizării unui studiu s-a constatat lipsa necesității acreditării cursurilor pentru funcționarii electorali. Întrucât, la modificarea planului strategic nu au fost operate careva schimbări cu referire la sarcina respectivă, Asociația apreciază sarcina drept **nerealizată**.

⁴⁰ Versiunea nouă a paginii web prezintă data încărcării repetate a publicațiilor.

⁴¹ Privind activitățile realizate pe parcursul anului 2022; privind realizarea activităților de formare inițială și continuă a beneficiarilor CICDE pentru anul 2022

Sarcina - Promovarea includerii cursurilor CICDE în programul de formare a funcționarilor publici și altor categorii de funcționari electorali potențiali

//////

Menționăm că planul strategic nu prevede un indicator de performanță concret aferent sarcinii. Mai mult, deși termenul de realizare a sarcinii este anual, similar anului 2021, această sarcină nu se regăsește în planul de activitate al instituției pentru anul 2022.

Pentru context. În anul 2020 CICDE a expediat pe adresa Academiei de Administrare Publică demersul privind includerea a trei cursuri⁴² în programul de formare continuă a funcționarilor publici. În 2021 instituția a continuat efortul de a include cursurile sale în comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici.

Potrivit instituției, răspunsul Academiei de Administrare Publică la demersul CICDE privind includerea cursurilor sale în comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici, a fost negativ. În contextul celor relatate conchidem că sarcina a fost **realizată**, or CICDE a depus efortul în vederea promovării cursurilor sale pentru funcționarii publici.

Sarcina - Desfășurarea instruirii funcționarilor electorali desemnați în componența organelor electorale, precum și a reprezentanților secretariatului CEC

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de seminare desfășurate; nr. de beneficiari ai serviciilor de instruire*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 20 de seminare; 180 de beneficiari*

Potrivit rapoartelor cu privire la activitățile desfășurate în cadrul alegerilor locale noi (ALN) din 29 mai și 16 octombrie 2022, în vederea bunei desfășurări a scrutinelor, CICDE a organizat 20 de seminare și 9 webinare pentru 208 funcționari electorali. De asemenea, a desfășurat 3 seminare pentru reprezentanții CEC și CICDE.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația apreciază sarcina drept **realizată**.

Cu privire la activitatea ce a presupus instruirea continuă a potențialilor funcționari electorali, precum și a celor desemnați în componența organelor electorale reținem că, deși alegerile locale noi au fost organizate eficient și transparent, prestația funcționarilor electorali a variat de la caz la caz. A fost constatată respectarea lacunară de către organele electorale inferioare a obligației privind afișarea la sediu a informațiilor de interes public, și ignorare de către membrii BESV a normei cu privire la obligativitatea prezentării la numărare a buletinului de vot doar de către un singur membru⁴³. Reiterăm necesitatea unei acoperiri mai nuanțate a subiectelor sensibile în cadrul instruirilor funcționarilor electorali.

Activitatea - Oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Desfășurarea tuturor procedurilor privind acreditarea cursurilor de instruire pentru diferite categorii de beneficiari (ca de exemplu de către ANACEC)

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de cursuri acreditate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): pachet de documente transmis*

Pentru context. În conformitate cu planul strategic sarcina ce presupune acreditarea cursurilor de instruire este una anuală. În anul 2020 instituția a raportat elaborarea foii de parcurs privind acreditarea

⁴² Inițierea în administrarea alegerilor; Atribuțiile secretarului Consiliului local în domeniul electoral și Integritatea procesului electoral.

⁴³ Constatările Misiunii Promo-LEX de observare a alegerilor locale noi din 29 mai și 16 octombrie 2022.

instituțională și a programelor CICDE, și a raportului de autoevaluare a calității cursurilor de instruire. În anul 2021 instituția a raportat analiza legislației și a reglementărilor interne și a subliniat necesitatea modificării Regulamentului CICDE.

Potrivit raportului de activitate, în anul 2022, 18 regulamente și instrucțiuni interne au fost racordate la cerințele procedurii de acreditare. Pachetul de documente nu a fost, însă, transmis la instituția corespunzătoare, deoarece Regulamentul de activitate al CICDE nu a fost aprobat de către CEC. Conform paginii web a CoE, în efortul de acreditare drept instituție de învățământ CICDE a beneficiat de asistență din partea Consiliului Europei.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Sarcina - Desfășurarea activităților de instruire și educație civică continuă pentru diferite categorii de beneficiari (inclusiv instruirea pe subiectul finanțării politice pentru reprezentanții partidelor politice, trezorerieri, judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală)

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de seminare/activități desfășurate; nr. de beneficiari ai serviciilor de instruire/educație civică; minim 1 grup anual identificat și instruit*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): planuri anuale implementate în proporție de minim 90%; minim 1 grup anual identificat și instruit; minim 6 evenimente de educație electorală; nr. de seminare desfășurate; nr. de beneficiari ai serviciilor de instruire/educație civică*

Potrivit rapoartelor tematice ale instituției, în perioada supusă monitorizării au fost desfășurate nouă activități de instruire pentru 220 de persoane (secretari ai consiliilor locale, observatori, registratori ai Registrului de Stat al Alegătorilor (RSA), reprezentanți ai partidelor politice, ai administrației publice locale, ai instituțiilor mass-media). De asemenea, au fost desfășurate 87 de activități de educație electorală de care au beneficiat aproximativ 3200 de persoane de diferite vârste. Potrivit instituției metodistele din grădinițe reprezintă grupul nou identificat și instruit.

Amintim că în anul 2021, an electoral, au fost organizate 489 de activități de educație civică de care au beneficiat 19701 de persoane.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația apreciază sarcina drept **realizată**. Totodată atragem atenția asupra lipsei, pe alocuri, a unor indicatori de performanță concreți.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari a produs un **impact major**, și de durată, atât asupra instituției în efortul său de consolidare a încrederii populației în procesele democratice și de educare a unor cetățeni activi, cât și asupra tuturor beneficiarilor care au interacționat cu produsele și activitățile instituției.

Activitatea - Elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Monitorizarea activităților de instruire și educație civică, precum și elaborarea rapoartelor de monitorizare

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): rapoarte de monitorizare elaborate*

În cadrul instituției monitorizarea programelor oferite este realizată permanent pentru a se asigura că acestea își ating obiectivele și răspund nevoilor beneficiarilor. Monitorizarea internă a fost realizată de directoarea adjunctă pentru fiecare activitate de instruire facilitată de formatorii interni. La rândul lor, persoanele care coordonează activitățile de instruire întocmesc rapoarte pentru fiecare program/activitate de instruire. La finele anului 2022 au fost elaborate două rapoarte generalizatoare de monitorizare a activităților de instruire (1) și educație civică (1).

Asociația apreciază sarcina drept **realizată**. Totodată atragem atenția asupra lipsei unor indicatori de performanță concreți.

Sarcina - Evaluarea impactului programelor de instruire și educație civică și formularea recomandărilor pentru acestea

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): rapoarte de evaluare elaborate; recomandări formulate*

În cadrul instituției evaluarea reprezintă activitatea post-instruire și anume analiza informațiilor colectate⁴⁴ în procesul de monitorizare pentru a aprecia calitatea și impactul instruirilor desfășurate. La finele anului 2022 au fost elaborate două rapoarte generalizatoare de monitorizare a activităților de instruire (1) și educație civică (1). Potrivit instituției cel mai esențial instrument în monitorizare și evaluare este chestionarea participanților la finalul fiecărei activități. La analiza rapoartelor constatăm că, în anul de referință, activitățile au fost îmbunătățite în baza recomandărilor formulate în rapoartele anterioare. De asemenea, pentru cele 20 de tipuri de activități desfășurate în anul 2022 au fost formulate cel puțin 35 de recomandări. În linii generale, cei 4172 de beneficiarii au rămas mulțumiți de calitatea activităților desfășurate, care presupune: prestația formatorului/ moderatorului, conținutul și metodologia aplicată, logistica activității, asigurarea cu materiale de suport.

Asociația Promo-LEX salută efortul CICDE în vederea creșterii calității serviciilor prestate și adaptării acestora la necesitățile beneficiarilor și apreciază sarcina drept **realizată**. Totodată atragem atenția asupra lipsei unor indicatori de performanță concreți.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică a produs un **impact major** asupra acțiunii de planificare ulterioară a activităților de instruire și educație civică. Or exercițiul a permis aprecierea de către beneficiari a calității și utilității activităților desfășurate, a prestației formatorului/moderatorului, identificarea punctelor forte și slabe, și formularea recomandărilor.

Activitatea - Sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE

Evaluarea cantitativă a sarcinii aferente activității

Sarcina - Elaborarea meniului programelor de instruire și educație civică al CICDE

◇ *Indicator de performanță (PS): meniul programelor de instruire și educație civică elaborat*

◇ *Indicator de performanță (PA): oferta educațională elaborată*

La începutul anului de referință instituția a elaborat Oferta sa educațională. Aceasta cuprinde 20 de seminare, webinare destinate cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor din Registrul Funcționarilor Electorali, persoanelor 18+ interesate de domeniul electoral, registratorilor RSA, persoanelor interesate, persoanelor cu grade și tipuri diferite de dizabilitate, secretarilor APL, profesorilor de educație civică și educație pentru societate, angajaților bibliotecilor, elevilor, jurnaliștilor, observatorilor etc. În urma analizei

⁴⁴ Observațiile monitorului, opinia formatorului, feedback-ul participanților.

ofertei conchidem că 17 sunt cu titlu gratuit, trei contra cost – extra loc (125 și 135 mdl), iar pentru 19 la promovarea activității se eliberează certificat.

Dintre cele 20 de activități disponibile sunt 7 cursuri și două vizite (informare și studiu) destinate profesorilor de educație civică și educație pentru societate și publicului larg. Potrivit detaliilor oferite de instituție despre activități, acestea au o durată între 3 și 8 ore, la promovare se eliberează certificat, sunt gratuite în limita locurilor disponibile și contra cost – extra loc (125 și 135 mdl).

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE a produs un **impact mediu**, or, și în acest an, s-a atestat o pasivitate și un interes scăzut din partea persoanelor interesate față de Oferta educațională a instituției (doar 92 de persoane au participat efectiv la instruire, din cele 217 persoane care s-au înscris online la cursurile oferite de instituție).

Activitatea - Realizarea cercetărilor electorale

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea și aprobarea planului anual de realizare a cercetărilor electorale

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): plan anual elaborat și aprobat; nivel de executare a planului anual*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): plan anual elaborat și aprobat; minim o conferință științifico-practică desfășurată; 50 de participanți la conferință*

La 9 februarie 2022 prin ordinul directoarei a fost aprobat planul anual privind realizarea activităților de cercetare. Acesta cuprinde zece activități prin realizarea cărora instituția și-a propus să dezvolte activitatea de cercetare electorală în cadrul instituției, să dezvolte biblioteca cercetătorului CICDE, să extindă lista de experți atrași în activitatea de consultanță electorală. Potrivit instituției în anul 2022 au fost antrenați 15 persoane: 10 experți autori de articole, doi autori de cursuri la distanță, trei experți autori de curriculum universitar. La analiza raportului privind realizarea activităților de cercetare constatăm că planul a fost executat integral. Subliniem că în documentul strategic instituția nu și-a stabilit un nivel concret de executare a planului. De asemenea, menționăm că potrivit instituției realizarea activităților de cercetare a asigurat poziționarea CICDE drept instituție de cercetare atât pe plan național, cât și pe plan internațional.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul strategic, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Realizarea activităților de cercetare în cadrul „laboratorului de cercetare al CICDE”

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): cercetări electorale elaborate, publicate și prezentate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 5 cercetări electorale elaborate, publicate și prezentate; plan implementat în proporție de minim 90%*

Potrivit planului menționat *supra*, a paginii web și a rapoartelor elaborate de instituție, în perioada de referință, CICDE a desfășurat cea de-a patra ediție a concursului de burse pentru elaborarea proiectelor de cercetare individuală în domeniul electoral. În cadrul programului de burse au fost realizate cinci cercetări de către cinci tineri cercetători, studenți ai Universității de Stat din Moldova (3), Academiei de Studii Economice a Moldovei (1), Universitatea Liberă internațională din Moldova (1). De asemenea, au fost elaborate: un document de politici privind riscurile, beneficiile și oportunitățile reducerii vârstei minime

de vot⁴⁵ și un studiu privind educația electorală⁴⁶. La 10 februarie 2022 CICDE a organizat webinarul - laboratorul de cercetare al CICDE: produse recente și noutăți în cadrul căreia au fost prezentate, ulterior publicate: revista Digest electoral nr. VI, proiectele de cercetare, studiile, și broșura aniversară a instituției⁴⁷.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus realizarea cercetărilor electorale a produs un **impact major** asupra tinerilor cercetători. Totodată, activitatea a contribuit la efortul CICDE de a se afirma drept instituție de cercetare științifico-practică. Considerăm că produsele elaborate reprezintă o sursă de informație utilă pentru publicul interesat de domeniul electoral. De asemenea, continuăm să remarcăm că traducerea produselor în limbile de circulație internațională ar spori vizibilitatea instituției și atingerea obiectivului setat.

Activitatea - Publicarea revistei de cercetări electorale

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Redactarea materialelor pentru revistă

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): articole pentru revistă redactate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nu a fost atribuit un indicator de performanță*

Potrivit reprezentanților instituției modul de editare și difuzare a revistei este reglementată de Regulamentul privind editarea și difuzarea Revistei „Digest electoral” elaborat în conformitate cu standardele solicitate edițiilor științifice. Conform documentului, la elaborarea și editarea Revistei se respectă anumite cerințe: caracterul științifico-practic; corespunderea articolelor cu convențiile editoriale; evaluarea anonimă a articolelor (peer-review); publicarea pe pagina web a CICDE.

Potrivit instituției, organizarea și funcționarea Revistei este asigurată de către Colegiul de redacție și Consiliul editorial care s-a expus asupra celor 16 articole științifice incluse în cele două ediții din anul 2022.

Asociația Promo-LEX califică sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Publicarea și promovarea revistei

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PA) și (PA): revista cercetărilor electorale a CICDE elaborată și publicată semestrial/annual*

În perioada de referință CICDE a elaborat și publicat cea de-a șaptea și opta ediție a revistei „Digest electoral” o sursă informativă pentru cei interesați de domeniul alegerilor și o platformă de exprimare pentru cercetători. În ambele ediții, revista cuprinde 16 articole științifice dedicate problemelor de securitate electorală și participării electorale a tinerilor în alegeri. Remarcăm că deși titlul revistei este disponibilă în opt limbi, conținutul acesteia rămâne a fi disponibil doar în limba română. Considerăm că asigurarea traducerii și în alte limbi a revistei ar spori interesul față de produs.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

45 [Documentul](#) de politici.

46 [Studiu](#): Educația electorală – atribut de bază al cetățeniei într-o cultură a democrației participative și reprezentative.

47 [Laboratorul](#) de cercetare al CICDE: produse recente și noutăți.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus publicarea revistei de cercetări electorale a CICDE a produs un **impact mediu** asupra instituției, deși a oferit tuturor celor interesați o excelentă platformă de exprimare prin articole științifice în domeniul electoral. Deși pagina web a instituției are opt versiuni lingvistice, în continuare, revista este disponibilă doar în limba română. Reiterăm că traducerea revistei în limbile de circulație internațională, ar putea spori vizibilitatea instituției și atingerea obiectivului setat. De asemenea menționăm că, similar anului 2021 instituția nu deține date privind numărul beneficiarilor care au accesat sau descărcat revista în anul 2022 pentru a identifica anumite schimbări semnificative.

Activitatea - Dezvoltarea bazelor teoretice și practice ale consultanței electorale

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina – Prestarea serviciilor de consultanță electorală

////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): minim 3 servicii de consultanță electorală prestate*

Potrivit datelor reflectate în raportul instituției, în perioada de referință au fost prestate 3 tipuri de servicii de consultanță (pentru studenți, autori de articole științifice, UN Women): privind elaborarea și documentarea tezelor de licență, masterat și doctorat în domeniul electoral și domenii conexe; privind elaborarea și documentarea articolelor științifice; consultanță pe subiectul egalității de gen în procesul electoral, dar și pentru alți parteneri de dezvoltare. Asociația apreciază sarcina ca **realizată**.

Sarcina - Elaborarea materialelor de consultanță electorală

////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): materiale de consultanță electorală elaborate*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul instituției, la solicitarea instituțiilor naționale și internaționale (CEC, USM, Ambasada României, International IDEA), au fost elaborate patru note informativ-analitice. Asociația apreciază sarcina ca **realizată**, or toate solicitările au fost onorate. Totuși ținem să subliniem că nici documentul strategic, nici planul de activitate nu prevăd indicatori concreți,

Sarcina - Elaborarea portofoliului de proiecte și costul serviciilor de consultanță electorală și integrarea acestuia în meniul general de programe a CICDE

////////////////////

◇ *Indicator de performanță (PS): portofoliu elaborat și aprobat*

◇ *Indicator de performanță (PA): nu a fost atribuit un indicator de performanță*

La analiza paginii www.consultanta.cicde.md, constatăm că instituția oferă părților interesate o gamă vastă de domenii de consultanță. Cele 6 domenii includ 28 de servicii de consultanță electorală. Potrivit instituției portofoliul de proiecte a fost remis în atenția partidelor politice, potențialilor beneficiari, universităților și partenerilor, iar pagina www.consultanta.cicde.md a înregistrat 69 de accesări unice. Cât privește costul serviciilor, o ofertă personalizată în acest sens este întocmită în dependență de domeniul și obiectul consultanței, la solicitarea serviciului de consultanță electorală.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus dezvoltarea bazelor teoretice și practice ale consultanței electorale a produs un **impact mediu**, or nu a fost sesizată o diferență semnificativă comparativ cu anul precedent. Considerăm că prestarea serviciilor de consultanță atât pe teritoriul țării, cât și peste hotare va apropia instituția de scopul propus - punct de referință în consultanță electorală. Totuși este nevoie de o promovare activă în acest sens.

Activitatea - Dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Procurarea literaturii de specialitate

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță: minim 10 lucrări de specialitate achiziționate anual*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): minim 10 lucrări de specialitate achiziționate anual; sporirea cu 10% a utilizatorilor bibliotecii CICDE*

Potrivit raportului de activitate, în perioada de referință, instituția a achiziționat 13 lucrări de specialitate, 2 în limba engleză și 11 în limba română. Alte 15 exemplare au fost primite cu titlu gratuit de la persoane private, CEC, International IDEA, Oficiul CoE în Republica Moldova.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Abonarea la biblioteci științifice online

////////////////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): abonament anual la baze de date electronice de articole științifice; sporirea cu 10% a utilizatorilor bibliotecii CICDE*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 1 abonament achiziționat*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul de activitate, similar anului 2021, în anul 2022 a fost procurat abonamentul anual la Consorțiul Resurse Electronice pentru Moldova (REM) care oferă acces la 6 baze de date de interes pentru CICDE, majoritatea reprezentând resurse științifice licențiate full-text. Cât privește beneficiarii bibliotecii CICDE, constatăm în continuare o ușoară creștere a numărului acestora: 2020 – 130; 2021 – 140; 2022 – 160 de persoane.

De menționat că potrivit paginii web a CoE, în anul supus evaluării, în cadrul parteneriatului CICDE-CEC-CoE a fost finalizată dezvoltarea bibliotecii digitale a instituției care cuprinde cumulativ 24 de lucrări⁴⁸.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE a produs un **impact mediu** asupra instituției caracterizat prin cea ușoară creștere a numărului de beneficiari ai bibliotecii. Totuși considerăm că fondul de carte și accesul la bazele de date au reprezentat importante surse bibliografice la elaborarea produselor de cercetare și analiză.

48 [Biblioteca](#) digitală a CICDE.

2.2. Scopul 2: Realizarea tuturor măsurilor interne necesare în vederea asigurării capacității CICDE de a realiza activitățile de instruire, educație civică și cercetare propuse

Obiectivele stabilite de CICDE în vederea atingerii scopului sunt:

- » eficientizarea organizațională;
- » crearea climatului financiar favorabil pentru dezvoltarea CICDE.

Activitățile strategice planificate pentru atingerea obiectivelor trasate sunt: instituționalizarea colaborării cu angajații externi ai CICDE; atragerea fondurilor suplimentare prin intermediul proiectelor de asistență tehnică și serviciilor oferite contra plată. Acestea (2) includ la rândul lor șase sarcini.

Constatări aferente scopului nr. 2:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a patru sarcini (67%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În **trei cazuri indicatorii** stabiliți de instituție în planul său strategic **diferă** de cei stabiliți, ulterior, în planul de activitate pentru anul 2022.
- **Pentru o sarcină nu a fost atribuit un indicator concret și măsurabil.**
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât cea calitativă - impactul.

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Cantitativ, din cele 6 sarcini planificate, trei (50%) - au fost realizate, iar trei (50%) - realizate parțial.
- Nici o activitate nu a fost realizată integral, prin urmare evaluarea calitativă nu a fost posibilă.

Privind rezultatele instituției

- Instituția a recrutat 15 formatori vorbitori de limbă rusă.
- Numărul formatorilor instruiți în cadrul activităților de formare continuă a scăzut comparativ cu anul 2021.
- Oferta educațională a CICDE nu a fost promovată pe paginile de Facebook, Instagram, și Telegram ale instituției.
- În anul 2022 numărul formatorilor asupra cărora au fost aplicate mecanisme de fidelizare a scăzut.

Activitatea - Instituționalizarea colaborării cu angajații externi ai CICDE

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Recrutarea formatorilor în baza noilor reguli

◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de formatori recrutați*

◇ *Indicator de performanță (PA): sarcina nu a fost inclusă în planul de activitate*

În urma analizei paginii web a instituției și a portalului Civic.md constatăm că în vederea recrutării de formatori instituția a plasat 3 anunțuri de angajare pentru funcția de formator în cadrul CICDE. Anunțurile cuprind procedura de selecție, cerințele față de candidat, responsabilitățile în calitate de angajat, beneficiile, condițiile de muncă, bibliografia și termenul limită de depunere. În perioada 12 - 14 mai 2022, a fost desfășurat seminarul de formare a formatorilor (ToT) vorbitori de limbă rusă în domeniul electoral. Din cei 15 participanți la ToT, 13 au trecut evaluarea și au fost incluși în Registrul formatorilor.

În lipsa unui indicator concret și măsurabil Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Sarcina - Acreditarea formatorilor existenți și a celor recrutați în baza noilor reguli

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de formatori acreditați*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): evaluarea anuală realizată*

În anul 2022, 28 de formatori au fost acreditați în conformitate cu pct. 8.4 din Regulamentul privind angajarea, acreditarea și formarea inițială și continuă a formatorilor. Amintim că documentul prevede cinci trepte ale parcursului carierei de formator (semi-acreditat, debutant, independent, experimentat și mentor). Astfel, în baza informației referitor la cuantumul serviciilor prestate de formator, a fost stabilită și actualizată treapta de calificare a formatorilor. 17 (61%) formatori au obținut calificativul de formator experimentat ceea ce presupune facilitarea după metodologia CICDE a mai mult de 300 de ore de instruire; patru (14%) formatori au obținut calificativul de formator mentor care asigură elaborarea și actualizarea programelor de instruire, coordonarea altor formatori și desfășurarea activităților de mentorat; 6 (21%) formatori au obținut calificativul de formator independent ceea ce presupune facilitarea după metodologia CICDE a mai mult de 150 de ore de instruire; un (4%) formator a obținut calificativul de formator debutant ceea ce presupune facilitarea asistată timp de 40 de ore de instruire. Cât privește cei 13 formatori recrutați în urma ToT, aceștia nu au facilitat careva seminare, prin urmare dețin treapta 0.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Formarea inițială și continuă a formatorilor conform prevederilor regulamentului elaborat și aprobat

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de seminare de formare inițială și continuă; nr. de formatori instruiți*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 1 seminar de formare inițială; 20 de participanți; 12 seminare de formare continuă; 30 de formatori instruiți*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul instituției și pe pagina web, a fost desfășurat un seminar de formare a formatorilor vorbitori de limbă rusă (15) care au fost familiarizați cu aspectele ce țin de managementul sistemului electoral, activitatea CICDE, modalitățile de comunicare și livrare a informației. De asemenea au fost desfășurate 12 seminare de formare continuă a formatorilor (20) pe diverse subiecte. În total au fost instruite, inițial și continuu, 35 de persoane. Amintim că în anul 2021 în cadrul activităților de formare continuă au fost instruiți 32 (57%) din cei 56 de formatori incluși în Registrul formatorilor.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Identificarea și implementarea instrumentelor de retenție/fidelizare a formatorilor instruiți

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): nr. formatorilor activi permanent vs. nr. total de formatori instruiți și acreditați*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. formatorilor activi vs. nr. total de formatori acreditați*

Potrivit informațiilor reflectate în raportul de activitate al instituției, în perioada de referință, mecanisme de fidelizare au fost aplicate asupra a 20 de formatori activi. Similar anului precedent de monitorizare acestea au inclus:

- *dezvoltarea profesională continuă* prin participarea formatorilor la evenimentele publice organizate de CICDE, dar și la activitățile de formare continuă, punerea la dispoziția formatorilor a resurselor din cadrul bibliotecii CICDE și oportunitatea de a elabora articole, studii științifice, care vor fi incluse în publicațiile CICDE;
- *consultarea formatorilor* prin oferirea periodică a unui feedback în cadrul formărilor de formatori specializate în care sunt testate programele de instruire, oferirea posibilității formatorilor de a formula propuneri de îmbunătățire a programelor de instruire, sugestii în contextul completării chestionarului de autoevaluare a formatorului, participarea directă a formatorilor la luarea unor decizii instituționale prin oferirea conducerii instituției unui feedback cu privire la întreg ansamblu de activități desfășurate de CICDE.

Pentru comparație, în anul 2021 mecanismele de fidelizare au fost aplicate asupra a 33 de formatori, iar în anul 2020 asupra a 22 de formatori. În urma analizei datelor constatăm că, coraportul dintre formatorii activi și cei instruiți și acreditați în anul 2022 este de 71%, în descreștere față de anul precedent – 87%.

În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Activitatea - Atragerea fondurilor suplimentare prin intermediul proiectelor de asistență tehnică și serviciilor oferite contra plată

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea proiectelor și implementarea acestora

◇ *Indicator de performanță (PS): nr. de proiecte implementate*

◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de proiecte depuse vs implementate*

Cu referire la această sarcină raportul de activitate relevă depunerea, în perioada monitorizată, a unei propuneri de proiect la Fondul de cooperare al Inițiativei Central Europene. De asemenea, CICDE a continuat implementarea a două proiecte: „Consolidarea democrației în Republica Moldova prin alegeri incluzive și transparente” (PNUD Moldova) și „Îmbunătățirea practicii electorale în Republica Moldova, faza II” (CoE).

În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Sarcina - Promovarea meniului de programe al CICDE și prestarea serviciilor de instruire și consultanță electorală tuturor subiecților interesați

◇ *Indicator de performanță (PS): contracte de servicii încheiate și executate; minim 1 serviciu contra plată prestat anual*

◇ *Indicator de performanță (PA): oferta CICDE elaborată și publicată*

La 1 februarie 2022 CICDE a plasat pe pagina web a instituției Oferta sa educațională. Amintim că documentul cuprinde 20 de seminare, webinare destinate diferitor categorii de beneficiari, 17 sunt cu titlu gratuit, trei contra cost – extra loc (125 și 135 mdl), iar pentru 19 la promovarea activității se eliberează certificat. Portofoliul serviciilor de consultanță electorală include 6 domenii însumând 28 de servicii de consultanță și este accesibil pe pagina www.consultanta.cicde.md. Potrivit instituției Oferta educațională și Portofoliul serviciilor de consultanță electorală au fost promovate în cadrul evenimentelor și instruirilor

desfășurate de instituție, și remise în atenția partidelor politice, instituțiilor de învățământ, potențialelor părți interesate, universităților, partenerilor. Constatăm că o promovare a acestora pe paginile de Facebook, Instagram și Telegram ale instituției nu a fost asigurată. Considerăm că o promovare pe rețelele de socializare ar fi putut contribui la accesarea programelor și respectiv înscrierea la cursuri. Potrivit datelor prezentate de instituție, în perioada de referință au fost instruite 92 de persoane și au fost prestate trei servicii de consultanță.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă

Cele două activități strategice aferente scopului nr. 2 sunt compuse din 2 - 4 sarcini fiecare. Termenul limită de realizare a sarcinilor era anual sau permanent. La finele perioadei supuse monitorizării constatăm că pentru acest scop nu a fost posibilă o evaluare calitativă, or nici o activitate strategică nu a fost realizată integral. De asemenea, subliniem că indicatorii de performanță stabiliți de instituție permit să capteze mai degrabă schimbările cantitative (cifre) decât impactul și rezultatele calitative așteptate. Remarcăm că aprecierea impactului este un aspect foarte sensibil, ce necesită indicatori măsurabili care ar permite o astfel de evaluare, în caz contrar, rezultatele aprecierii pot părea subiective.

2.3. Scopul 3: Sporirea vizibilității instituției și stabilirea parteneriatelor strategice

Obiectivul stabilit în vederea atingerii scopului este: promovarea imaginii CICDE în calitate de instituție modernă și inovativă.

Activitățile strategice planificate pentru atingerea obiectivului trasat sunt: organizarea conferințelor, a meselor rotunde și a altor evenimente; participarea la conferințe, mese rotunde și alte evenimente în țară și înafara țării; promovarea imaginii CICDE online și offline; consolidarea relațiilor cu instituții guvernamentale, societatea civilă și partenerii de dezvoltare. Acestea (4) includ la rândul lor nouă sarcini.

Constatări aferente scopului nr. 3:

Privind indicatorii stabiliți

- În cazul a două sarcini (25%) indicatorii stabiliți în planul strategic/de activitate al instituției sunt formulați general și nu sunt măsurabili.
- În **cazul a cinci sarcini** indicatorii stabiliți de instituție în planul său strategic **diferă** de cei stabiliți, ulterior, în planul de activitate.
- Indicatorii stabiliți permit mai degrabă evaluarea cantitativă (cifre) a sarcinilor decât cea calitativă - impactul.

Privind sarcinile stabilite

- **Unele sarcini au fost formulate fragmentar (fărâmițat)**, or activitățile întreprinse de instituție sunt raportate pentru diferite sarcini.

Privind gradul de realizare a sarcinilor

- Cantitativ, din cele nouă sarcini planificate, șase (67%) - au fost realizate, iar trei (33%) - realizate parțial.
- Calitativ, singura activitate strategică realizată integral (promovarea imaginii CICDE online și offline) a produs un impact major.

Privind rezultatele instituției

- Educația electorală rămâne una dintre prioritățile CICDE iar activitățile sunt apreciate drept foarte benefice de către participanți.
- CICDE a promovat intens activitățile și evenimentele publice în mediul online.

- Cea mai utilizată platformă socială pare a fi Facebook.
- Realizarea de către CICDE a sarcinilor a fost posibilă cu suportul partenerilor instituționali (PNUD Moldova; International IDEA; Ministerul Educației și Cercetării).

Activitatea - Organizarea conferințelor, a meselor rotunde și a altor evenimente Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea și implementarea planului anual de conferințe, mese rotunde, evenimente de educație civică organizate de CICDE

- ◇ *Indicator de performanță (PS): plan elaborat și implementat; minim o conferință de educație electorală/ științifico-practică desfășurată anual; minim 6 evenimente de educație electorală desfășurate anual*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): sarcina nu a fost inclusă în planul de activitate*

La analiza paginii web a instituției, *rubrica Planuri tematice*, constatăm că instituția nu a elaborat și aprobat un plan anual de conferințe, mese rotunde, evenimente de educație civică. În cadrul interviului reprezentantele instituției au menționat lipsa necesității unui plan în acest sens, or organizarea activităților se regăsește în planurile anuale pe direcții de activități. Ținem să subliniem că pentru anii 2020 și 2021 instituția și-a planificat în planul de activitate elaborarea unui plan anual de conferințe, mese rotunde, evenimente de educație civică. Dacă în anul 2020 planul dat a fost aprobat în luna februarie prin ordinul Directoarei, atunci pentru anul 2021, la acest capitol, instituția a făcut referire la planurile tematice, iar pentru anii 2022 și, respectiv, 2023 – elaborarea unui plan anual de conferințe, mese rotunde, evenimente de educație civică nu se regăsește în planul de activitate al instituției.

La acest capitol, instituția a asigurat desfășurarea unei conferințe științifice: „Calitatea democrației, securitate electorală, participarea tinerilor - interferențe, provocări, soluții”, la care au participat 21 de cercetători și 53 de participanți din țară și de peste hotare. De asemenea au fost desfășurate două ediții ale jocului intelectual în domeniul electoral; o transmisiune live pe contul de Facebook pe subiectul consolidării autonomiei locale în contextul alegerilor; conferința anuală CICDE Open Talks; concursuri de vlogging electoral, de pictură, „Biblio-R.A.F.T. electoral”; vizite de studiu; simulări ale procesului electoral; școală electorală; etc...

În lumina celor expuse Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**, totuși atragem atenția asupra formulării, pe alocuri, prea fragmentate a sarcinilor.

Sarcina - Elaborarea produselor științifico-practice și de educație electorală pentru aceste evenimente

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): produse științifico-practice și de educație civică elaborate*

La acest subiect trecem în revistă sus menționatele video-uri: „Democrația explicată copiilor” (5); cartea de povești „Arci și Sfatul Pădurii”; ediția a treia a broșurii „ABC-ul electoral”; metodologia de educație electorală timpurie însoțită de 3 proiecte didactice; 2 curriculum-uri pentru instituțiile de învățământ. De asemenea menționăm că, potrivit raportului privind realizarea activităților de cercetare, în anul 2022, CICDE a prezentat în adresa International IDEA date ce vizează domeniul electoral din Republica Moldova. Potrivit instituției datele oferite de cercetătorii CICDE sunt integrate în studiul global și pot fi accesate pe portalul International IDEA.

În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției, Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Cu referire la activitatea ce a presupus organizarea conferințelor, a meselor rotunde și a altor evenimente, în opinia Promo-LEX gama activităților, deschiderea și interactivitatea permit CICDE să se afirme drept instituție ale cărei servicii de educație civică și electorală sunt moderne și adaptate necesităților tuturor categoriilor de beneficiari.

Activitatea - Participarea la conferințe, mese rotunde și alte evenimente în țară și în afara țării

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Elaborarea și promovarea mesajelor-cheie privind misiunea, viziunea și obiectivele strategice ale CICDE pentru evenimente

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): participarea la minim 10 evenimente anual; participarea cu prezentare la minim 5 evenimente anual*

În anul 2022 reprezentanții CICDE au participat la 24 de evenimente organizate de instituții naționale și organizații electorale internaționale specializate (IDEA, IFES, ACEEEO), în creștere față de anul 2021 – 20 de evenimente. Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Elaborarea produselor științifico-practice și de educație electorală care pot fi prezentate la evenimente

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): produse științifico-practice și de educație civică elaborate*

Cu referire la această sarcină potrivit rapoartelor instituției în cadrul a 10 evenimente, trei reprezentanți ai instituției au prezentat public activitatea instituției și produsele de cercetare elaborate (prezentări, broșuri, pliante). În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției, Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Activitatea - Promovarea imaginii CICDE online și offline

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Crearea produselor informaționale pentru pagina web și rețelele sociale

//////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): postarea minimă a unui produs săptămânal*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): nr. de vizualizări a site-ului majorat cu 5% anual; nr. de urmăritori pe rețelele sociale majorat cu 5% anual; postarea minimă a unui produs săptămânal; pagina web actualizată cu regularitate*

În urma analizei paginii web și celei de Facebook a instituției conchidem că, pe parcursul anului de referință, pe pagina web au fost încărcate în total 157 de postări (RO – 71; RU – 34; ENG - 52). Cât privește pagina de Facebook, pe care instituția pare a fi mai activă comparativ cu celelalte pagini pe care le deține, numărul postărilor a atins cifra de 247. Un activism la acest capitol îl observăm în lunile februarie și septembrie – noiembrie, la polul opus pentru lunile iunie, august și decembrie a fost înregistrat cel mai mic număr de postări. Amintim că anul 2022 a cuprins 52 de săptămâni, prin urmare, în medie, săptămânal, pe pagina web au fost postate trei produse iar pe pagina de Facebook – cinci produse.

De asemenea, potrivit datelor reflectate în raportul instituției, în anul de referință aproximativ 206 mii de utilizatori ai rețelei de socializare au accesat pagina de Facebook a instituției și au luat cunoștință de produsele și activitățile desfășurate. Aceasta a înregistrat o creștere de cca 9,8 % a aprecierilor comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021.

Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Crearea produselor de promovare și informare offline

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): produse de promovare și informare CICDE*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): minim 3 produse de promovare și informare*

Informațiile din raportul de activitate relevă elaborarea următoarelor produse de promovare și informare: cartea de povești „Arci și Sfatul Pădurii”; broșura „ABC electoral”; puzzle-ul electoral „Orașul semnelor”; pliant de prezentare a instituției; video-uri; prezentări PPT. Acestea au fost utilizate în cadrul activităților și evenimentelor desfășurate off-line.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Sarcina - Colaborarea permanentă cu mass-media locală prin participarea la emisiuni TV și radio, invitarea jurnaliștilor la evenimentele CICDE, publicații online și offline

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): participări, apariții în mass-media, numărul publicațiilor*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 5 apariții în mass-media (participări la emisiuni și/sau publicații în mass-media)*

Datele raportate de instituție, ne permite să constatăm o continua descreștere a numărului de apariții a reprezentanților CICDE la emisiuni radio și TV. Pentru comparație și un tablou general amintim că în 2020 au fost identificate 10 apariții TV/radio; în 2021 – 9, iar în 2022 – 7. În schimb, informații despre CICDE au fost reflectate în 12 articole din mass-media națională, în creștere față de anul 2021.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

Evaluarea calitativă a activității

În opinia Promo-LEX activitatea ce a presupus promovarea imaginii CICDE online și offline a produs un **impact major** asupra vizibilității publice a instituției. De asemenea considerăm că acțiunile întreprinse au sporit perceperea de către publicul larg a serviciilor oferite de CICDE. Totuși considerăm că o promovare activă și pentru vorbitorii de alte limbi, locuitori ai Republicii Moldova, ar fi binevenită.

Activitatea - Consolidarea relațiilor cu instituții guvernamentale, societatea civilă și partenerii de dezvoltare

Evaluarea cantitativă a sarcinilor aferente activității

Sarcina - Stabilirea parteneriatelor cu instituții guvernamentale, societatea civilă, organizații internaționale

//////////

- ◇ *Indicator de performanță (PS): acorduri de colaborare semnate*
- ◇ *Indicator de performanță (PA): 2 acorduri de colaborare semnate*

Informațiile din raportul de activitate relevă semnarea a patru acorduri de colaborare cu: Școala de Arte Plastice „Alexei Șciusev”, Consiliul municipal Bălți, Asociația Promo-LEX, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți. În medie, durata de colaborare este de trei ani iar direcțiile de activitate sunt diversificate. Pentru comparație în anul 2021 au fost încheiate șapte acorduri.

Raportat la indicatorul de performanță formulat concret în planul de activitate, Asociația Promo-LEX apreciază sarcina drept **realizată**.

◇ *Indicator de performanță (PS) și (PA): nr. de activități/inițiative comune realizate/înaintate.*

În anul de referință, în cadrul acordurilor semnate au fost organizate șase activități de educație civică: concursul de pictură *VotArt Junior*; lecția publică *Alegeri 4D* pentru tinerii din mun. Bălți; jocul intelectual *Ce? Unde? Când?* cu elevii din raionul Anenii Noi; programul de masterat „*Management Politic și Electoral*”; lansarea primului modul din cursul de instruire la distanță pentru judecători: „*Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO*”; elaborarea curriculumului universitar la cursul opțional „*Cultura democratică*”. Pentru comparație în anul 2021 în cadrul celor șapte parteneriate au fost realizate 11 activități de informare și educație civică.

În lipsa unor indicatori concreți și măsurabili în ambele planuri ale instituției, Asociația apreciază sarcina ca **realizată parțial**.

Concluzii generale

Din cele 40 de sarcini planificate pentru realizare în anul 2022⁴⁹, Asociația Promo-LEX a calificat gradul de realizare după cum urmează:

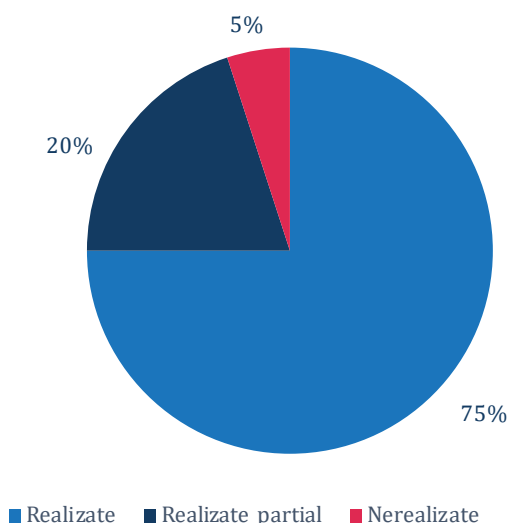
30 de sarcini – realizate (75%);

8 sarcini – realizate parțial (20%);

2 sarcini – nerealizate (5%).

Graficul nr. 2.

Gradul de implementare în anul 2022 a PS al CICDE pentru anii 2020-2023

Subliniem că unii indicatori de performanță stabiliți au părut mai degrabă de neatins în termenul stabilit și/sau în an neelectoral (5%).

O evaluare calitativă a fost posibilă doar pentru nouă activități strategice executate integral. Dintre acestea, cinci (56%) activități - au produs un impact major, iar patru (44%) - un impact mediu.

⁴⁹ Amintim că două sarcini au fost repetitive.

RECOMANDĂRI

Comisiei Electorale Centrale:

1. Setarea, pentru următorul exercițiu de planificare strategică, a unor indicatori de performanță măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.
2. Definirea și clarificarea concretă a sarcinii (lor) în vederea evitării unor interpretări în dependență de situație (de ex. accesibilizarea sediului și a canalelor de comunicare din actualul plan strategic).
3. Asigurarea, pentru următorul exercițiu de implementare strategică, a unei trasabilități între Planul strategic, Planul de activitate al instituției și Planurile de activitate ale direcțiilor astfel încât documentele să reflecte aceeași indicatori de performanță pentru aceeași sarcină.
4. Respectarea termenelor limită de realizare a activităților strategice.
5. Monitorizarea periodică (semestrial) a realizării activităților și evaluarea rezultatelor obținute.
6. Înlăturarea în regim de urgență a deficiențelor de funcționare ale modulului electronic SSI „Control financiar” de depunere a rapoartelor financiare ale partidelor politice.
7. Modificarea formatului anexelor descărcate din modulul „Control financiar”, astfel încât acestea să fie în formate prelucrabile și reutilizabile, spre exemplu, formate CSV sau Excel.
8. Inițierea și asigurarea unei cooperări constante și axată pe rezultate cu instituțiile statului pe marginea activităților stabilite în planul strategic (MAI, CNA, PG, CA, CPEDAE etc.)
9. Realizarea unei evaluări anuale a satisfacției angajaților privind condițiile de muncă, identificarea soluțiilor necesare remedierii problemelor legate de condițiile de muncă și de necesitățile angajaților.

Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral:

1. Setarea, pentru următorul exercițiu de planificare strategică, a unor indicatori de performanță măsurabili atât cantitativ, cât și calitativ.
2. Evitarea, pentru următorul exercițiu de planificare strategică, a formulării fragmentate a sarcinilor și dublării acestora.
3. Asigurarea, pentru următorul exercițiu de implementare strategică, a unei trasabilități între Planul strategic și Planul de activitate al instituției astfel încât documentele să reflecte aceeași indicatori de performanță pentru aceeași sarcină.
4. Acoperirea mai nuanțată a subiectelor sensibile în cadrul instruirilor funcționarilor electorali (obligația privind afișarea la sediu a informațiilor de interes public; obligativitatea prezentării la numărare a buletinului de vot doar de către un singur membru).
5. Promovarea activă (de ex. fixarea postării despre serviciile instituției ca postări speciale; repostarea pe paginile grupurilor țintă în vederea preluării acestora; prezentarea serviciilor CICDE în format video) a modulelor de instruire, a ofertelor de instruire și a serviciilor de consultanță oferite de CICDE.
6. Asigurarea traducerii produselor și materialelor elaborate în alte limbi, de exemplu limbile rusă și engleză, ceea ce va spori interesul și accesul la acestea, va asigura utilizarea lor drept referință de către alegătorii, cercetătorii, funcționarii electorali, reprezentanți ai instituțiilor din alte state, precum și va spori vizibilitatea CICDE.
7. Identificarea resurselor financiare și a oportunităților ce ar permite participarea formatorilor CICDE la activități de formare externe.

ABREVIERI

CEC – Comisia Electorală Centrală
CICDE – Centrul de Instruire în Domeniul Electoral
CECE – Consiliul electoral al circumscripției electorale
BESV – Biroul electoral al secției de votare
SV – Secție de votare
ALN – Alegeri locale noi
APL – Autorități ale administrației publice
ACEEEO - Asociația Oficialilor Electorali Europeni
CA – Consiliul Audiovizualului
CALC – Coaliția civică pentru Alegeri Libere și Corecte
CALM – Congresul Autorităților Locale din Moldova
CNTM - Consiliul Național al Tineretului din Moldova
CoE – Consiliul Europei
CNA – Centrul Național Anticorupție
CSM – Consiliul Superior al Magistraturii
CSJ – Curtea Supremă de Justiție
CtEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului
DAD – Direcția analiză și documentare
DCRPMM - Direcția comunicare, relații publice și mass-media
DSCFPPE - Direcția supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale
DTIGLE – Direcția tehnologiei informaționale și gestionarea listelor electorale
IFES - Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale
INJ – Institutul Național al Justiției
IPRE – Institutul pentru Politici și Reforme Europene
IRI – Institutul Republican Internațional
International IDEA - Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
OSCE/BIDDO - Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PG – Procuratura Generală
PPT – Prezentare Power Point
SUA – Statele Unite ale Americii
SIASA – Sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri”
SIMCSI – Sistemul de Management al Calității și Securității Informației
SRU – Serviciul resurse umane
RSA – Registrul de Stat al Alegătorilor
REM - Consorțiul Resurse Electronice pentru Moldova
UE – Uniunea Europeană
USM – Universitate de Stat din Moldova
T – trimestru
ToT – Formare a Formatorilor
MDL – leu moldovenesc
ART – Articol
ALIN – Aliniat
LIT – Litera
Nr – număr
RO – Română
RU – Rusă
ENG – Engleză
TV - Televiziune

ANEXE

Anexa nr. 1. Evaluarea executării în anul 2022 a Planului strategic al CEC

Obiectiv stabilit	Activitate strategică	Sarcină	Termen de realizare (PS)	Calificativ	
				Cantitativ	Calitativ
Scopul 1: Prestarea impecabilă a serviciilor electorale în concordanță cu valorile fundamentale ale Comisiei Electorale Centrale					
Obiectivul 1.1 Dezvoltarea serviciilor accesibile, securizate și inovative	1. Automatizarea secțiilor de votare	Crearea softurilor pentru automatizarea secțiilor de votare	T4 2022	realizată parțial	-
	2. Perfecționarea SIASA	Dezvoltarea sistemului „Votarea prin Internet”	T4 2022	realizată parțial	-
		Crearea modulului de gestionare a contestațiilor electorale	T4 2022	realizată parțial	
		Elaborarea Planului de comunicare/ promovare pe componenta de digitalizare	Anual	nerealizată	
	3. Sporirea incluziunii electorale	Accesibilizarea sediului CEC și a canalelor de comunicare	T2 2022	nerealizată	-
		Implicarea diasporei în etapele procesului electoral	Anual	nerealizată	
		Încurajarea alegătorilor din stânga Nistrului să se implice în procesul electoral	Anual	nerealizată	
		Promovarea egalității de gen și asigurarea unui proces de vot incluziv prin proiecte comune cu societatea civilă	Anual	nerealizată	
	4. Menținerea/ extinderea Sistemului Integrat de Management al Calității și Securității Informației (SR EN ISO 9001:2015 și SR ISO/CEI 27001)	Desfășurarea misiunilor de audit intern	T2 2022	realizată	-
		Desfășurarea misiunilor de audit extern	T3 2022	realizată	
		Obținerea recertificării internaționale. Examinarea posibilității de extindere a certificării pe domenii noi	T3 2022	nerealizată	
	Obiectivul 1.2 Sporirea integrității și credibilității procesului electoral prin prevenire, monitorizare și control	1. Fortificarea capacităților CEC de monitorizare și control al finanțării politice	Publicarea în format deschis (cu posibilă reutilizare) a datelor legate de finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, prin crearea unui modul electronic actualizat periodic	Anual	nerealizată
Organizarea instruirilor pentru reprezentanții partidelor și trezorerii			Anual	realizată parțial	

Obiectivul 1.3 Micșorarea distanței dintre alegător și organele electorale prin creșterea transparenței informației electorale	1. Elaborarea modulului „Profilul electoral al alegătorului”	Crearea softului	T4 2022	nerealizată	-
	2. Dezvoltarea serviciilor de statistică electorală	Elaborarea unei platforme publice de raportare statistică	T3 2022	realizată parțial	-
		Elaborarea planurilor anuale de comunicare cu privire la informațiile statistice	Anual	nerealizată	

Scopul 2: Dezvoltarea punților de comunicare și cooperare cu actorii-cheie în vederea consolidării democrației, îmbunătățirii practicii și legislației electorale și fortificării CEC drept autoritate credibilă pe plan național și internațional orientată spre beneficiari

Obiectivul 2.1 Îmbunătățirea calității serviciilor electorale prin conlucrare eficientă între instituțiile statului	2. Cooperare constantă cu alte instituții ale statului	Promovarea împreună cu CSM, CSJ și INJ a specializării magistraților în contenciosul electoral	Anual	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Conlucrare cu APL în vederea accesibilizării secțiilor de votare	Anual	nerealizată	
		Conlucrarea cu ASP în vederea perfecționării listelor electorale	Anual	realizată parțial	
		Promovarea împreună cu MAI, CNA, PG a măsurilor și politicilor de integritate	T2 2022	nerealizată	
		Crearea unui parteneriat cu Consiliul Audiovizualului în vederea promovării pluralismului politic în mass-media	Înainte de fiecare scrutin	realizată parțial	
		Cooperarea cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind incluziunea electorală (de gen, etnie, vârstă)	T2 2022	nerealizată	
Obiectivul 2.2 Fortificarea CEC drept autoritate credibilă și orientată spre cetățean	2. Extinderea parteneriatelor cu societatea civilă	Coordonarea agendelor de lucru în vederea evitării suprapunerilor de activități	Semestrial	realizată	3 – impact major
		Analiza și implementarea, după caz, a recomandărilor misiunilor naționale și internaționale de observare a alegerilor	După fiecare scrutin	realizată	
	3. Consolidarea dialogului cu partidele politice	Includerea în planul anual de comunicare a tematicilor de interes comun cu partidele politice	Anual	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Promovarea inițiativelor, reformelor, inovațiilor, bunelor practici în rândul partidelor politice	Semestrial	realizată parțial	
	4. Promovarea jurnalismului electoral	Organizarea offline-urilor cu mass-media	Semestrial	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Invitarea jurnaliștilor la evenimentele publice ale CEC	La fiecare eveniment	realizată	
		Participarea la emisiuni radiofonice și televizate	La invitație	realizată	
		Monitorizarea presei scrise și electronice	Permanent	realizată	
	5. Conlucrarea pe domenii cu partenerii de dezvoltare	Diversificarea parteneriatelor strategice	Permanent	nerealizată	nu a fost posibilă evaluarea
		Atragerea de fonduri pentru diferite domenii strategice	Permanent	nerealizată	
Eficientizarea conlucrării cu partenerii externi		Anual	realizată parțial		

Obiectivul 2.3 Fortificarea imaginii CEC pe plan internațional drept autoritate electorală modernă și progresistă	1. Dezvoltarea Asociației Internaționale a Femeilor în Organele de Management Electoral WEM-International	Promovarea WEM-International	Anual	realizată	nu a fost posibilă evaluarea
		Atragerea fondurilor și resurselor umane pentru funcționarea secretariatului WEM	Anual	realizată	
		Dezvoltarea de parteneriate pentru implementarea proiectelor în cadrul WEM-International	Anual	nerealizată	
	2. Participarea activă în cadrul asociațiilor electorale regionale și internaționale – ACEEEO, A-WEB	Participare activă la: - conferințe anuale; - evenimente electorale organizate la nivel regional și internațional; - misiuni de monitorizare a alegerilor în statele membre	Anual	realizată	3 – impact major

Scopul 3: Dezvoltarea unei organizații eficiente cu o cultură pozitivă și clară

Obiectivul 3.1 Modernizarea la toate nivelurile a proceselor de management	2. Sporirea confortului și eficienței angajaților prin îmbunătățirea condițiilor de muncă	Evaluarea periodică a satisfacției angajaților privind condițiile de muncă	T3 2022	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
	3. Implementarea unor măsuri pentru dezvoltarea sinergiei interne a personalului, perfecționarea sistemului de comunicare, îmbunătățirea climatului de muncă și creșterea solidarității în cadrul CEC	Implementarea unor măsuri specifice de creștere a coeziunii angajaților (ex. formarea echipelor sportive/cluburilor de interese, organizarea activităților recreative comune etc.)	Anual	nerealizată	nu a fost posibilă evaluarea
	4. Crearea unei culturi a instruirii/formării continue pe parcursul întregii activități, încurajarea preluării bunelor practici și schimbului de experiență neformale în rândul membrilor și angajaților CEC	Stabilirea parcursurilor de formare anuale, în limita bugetului de formare anuală la CICDE pentru membrii și funcționarii CEC pe domeniile de interes identificate	Anual	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
	5. Fortificarea Serviciului audit intern	Evaluarea proceselor de planificare, executare, monitorizare și raportare în cadrul CEC și CICDE	T3 2022	realizată	3 – impact major
	6. Prevenirea și gestionarea crizelor de imagine	Elaborarea planului de comunicare în situații de criză, inclusiv mesajele specifice	Anual	realizată	nu a fost posibilă evaluarea
		Efectuarea simulărilor pentru testarea planului	Anual	realizată parțial	
Organizarea sesiunilor de media-coaching (instruire) pentru managementul CEC		Semestrial	realizată		

<p>Obiectivul 3.3</p> <p>Consolidarea rețelei naționale de funcționari electorali profesioniști și motivați</p>	1. Crearea organelor electorale teritoriale	Organizarea centrelor teritoriale	T3 2022	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Includerea componentei de comunicare cu organele inferioare în strategia de comunicare internă a CEC	T3 2022	nerealizată	
		Elaborarea unui parcurs de carieră a funcționarului electoral teritorial	T4 2022	nerealizată	
		Instituționalizarea sistemului de motivare a funcționarului electoral teritorial	T4 2022	nerealizată	
	2. Recrutarea membrilor BESV/CECE de la politic la profesionist	Numirea conducerii organului electoral CECE/BESV (președinte și secretar) exclusiv din RFE	T4 2022	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Crearea și actualizarea Registrului membrilor revocați/demiși	După fiecare scrutin	realizată	
		Crearea fișelor funcțiilor pentru conducerea organului electoral BESV/CECE		nerealizată	

Anexa nr. 2. Evaluarea executării în anul 2022 a Planului strategic al CICDE

Obiectiv stabilit	Activitatea strategică	Sarcina	Termen de realizare(PS)	Calificativ	
				Cantitativ	Calitativ
Scopul 1: Prestarea serviciilor de instruire, educație civică și cercetare modernizate, continue și adaptate necesităților beneficiarilor					
Obiectivul 1.1 Modernizarea și permanentizarea serviciilor de instruire și educație civică	Instruirea și educația civică la distanță a funcționarilor electorali și altor actori electorali prin platforma www.elearning.cicde.md modernizată și inclusă în programele de instruire CICDE)	Îmbunătățirea cursurilor de instruire pentru funcționarii electorali și alți actori electorali , precum și elaborarea unor cursuri noi la necesitate	Permanent	realizată	nu a fost posibilă evaluarea
		Desfășurarea instruirii funcționarilor electorali și altor subiecți interesați pe platforma de instruire la distanță	Permanent	realizată	
		Implementarea conceptului de instruire mixtă (blended learning) și desfășurarea instruirilor în baza acestui concept	Permanent	realizată	
		Promovarea modulelor de instruire și educație civică pe platforma de instruire la distanță	Permanent	nerealizată	
	Digitalizarea instruirii și educației electorale prin dezvoltarea și implementarea a produselor noi elaborate pe diverse platforme online	Elaborarea conținutului și desfășurarea instruirilor pentru diferiți actori electorali la distanță în regim real (webinar)	Permanent	realizată	3 – impact major
		Elaborarea conținutului și desfășurarea programelor de educație electorală pe diverse platforme online	Permanent	realizată	
		Transformarea paginii web CICDE în instrument de educație electorală	Permanent	realizată	
	Instruirea continuă a potențialilor funcționari electorali precum și a celor desemnați în componența organelor electorale	Desfășurarea instruirii potențialilor funcționari electorali: reprezentanții APL, reprezentanții partidelor politice, profesori, bibliotecari	Permanent	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Desfășurarea tuturor procedurilor privind acreditarea cursurilor de instruire (ca de exemplu de către ANACEC)	Anual	nerealizată	
		Promovarea includerii cursurilor CICDE în programul de formare a funcționarilor publici și altor categorii de funcționari electorali potențiali	Anual	realizată	
		Desfășurarea instruirii funcționarilor electorali desemnați în componența organelor electorale, precum și reprezentanților secretariatului CEC	Anual	realizată	

	Oferirea serviciilor de instruire continuă și educație civică diferitor categorii de beneficiari	Desfășurarea tuturor procedurilor privind acreditarea cursurilor de instruire (ca de exemplu de către ANACEC)	Anual	realizată parțial	3 – impact major
		Desfășurarea activităților de instruire și educație civică continuă pentru diferite categorii de beneficiari (inclusiv instruirea pe subiectul finanțării politice pentru reprezentanții partidelor politice, trezoreri, judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală)	Permanent	realizată	
Obiectivul 1.2 Fortificarea bazei metodologice a CICDE	Elaborarea și implementarea sistemului de control al serviciilor de instruire și educație civică	Monitorizarea activităților de instruire și educație civică, precum și elaborarea rapoartelor de monitorizare	Permanent	realizată	3 – impact major
		Evaluarea impactului programelor de instruire și educație civică și formularea recomandărilor pentru acestea	Permanent	realizată	
	Sistematizarea resurselor metodologice de instruire și educație civică ale CICDE	Elaborarea meniului programelor de instruire și educație civică al CICDE	Anual	realizată	2 – impact mediu
Obiectivul 1.3	Realizarea cercetărilor electorale	Elaborarea și aprobarea planului anual privind activitățile de cercetare	Anual	realizată	3 – impact major
		Realizarea activităților de cercetare în cadrul „laboratorului de cercetare al CICDE”	Permanent	realizată	
	Publicarea revistei de cercetări electorale a CICDE	Redactarea materialelor pentru revistă	Permanent	realizată	2 – impact mediu
		Publicarea și promovarea revistei	Permanent	realizată	
Afirmarea CICDE în calitate de instituție de consultanță și cercetare științifico-practică	Dezvoltarea bazelor teoretice și practice a consultanței electorale	Prestarea serviciilor de consultanță electorală	Permanent după aprobarea metodologiei	realizată	2 – impact mediu
		Elaborarea materialelor de consultanță electorală	Permanent după aprobarea metodologiei	realizată	
		Elaborarea portofoliului de proiecte și costul serviciilor de consultanță electorală și integrarea acestuia în meniul general de programe a CICDE	Permanent după aprobarea metodologiei	realizată	
	Dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE	Procurarea literaturii de specialitate	Anual	realizată	2 – impact mediu
Abonarea la biblioteci științifice online		Permanent	realizată		

Scopul 2: Realizarea tuturor măsurilor interne necesare în vederea asigurării capacității CICDE de a realiza activitățile de instruire, educație civică și cercetare propuse

Obiectivul 2.1 Eficientizarea organizațională	Instituționalizarea colaborării cu angajații externi ai CICDE	Recrutarea formatorilor în baza noilor reguli	Permanent	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Accreditarea formatorilor existenți și a celor recrutați în baza noilor reguli	Anual	realizată	
		Formarea inițială și continuă a formatorilor conform prevederilor regulamentului elaborat și aprobat	Anual	realizată	
		Identificarea și implementarea instrumentelor de detenție/fidelizare a formatorilor instruiți	Permanent	realizată parțial	
Obiectivul 2.2 Crearea climatului financiar favorabil pentru dezvoltarea CICDE	Atragerea fondurilor suplimentare prin intermediul proiectelor de asistență tehnică și serviciilor oferite contra plată	Elaborarea proiectelor și implementarea acestora	Permanent	realizată parțial	nu a fost posibilă evaluarea
		Promovarea meniului de programe al CICDE și prestarea serviciilor de instruire și consultanță electorală tuturor subiecților interesați	Permanent	realizată	

Scopul 3: Sporirea vizibilității instituției și stabilirea parteneriatelor strategice

Obiectivul 3.1 Promovarea imaginii CICDE în calitate de instituție modernă și inovativă	Organizarea conferințelor, a meselor rotunde și a altor evenimente	Elaborarea și implementarea planului anual de conferințe, mese rotunde, evenimente de educație civică organizate de CICDE	T1 Anual	realizată	nu a fost posibilă evaluarea	
		Elaborarea produselor științifico-practice și de educație electorală pentru aceste evenimente	Permanent	realizată parțial		
	Participarea la conferințe, mese rotunde și alte evenimente în țară și în afara țării	Elaborarea și promovarea mesajelor-cheie privind misiunea, viziunea și obiectivele strategice ale CICDE pentru evenimente	T1 Anual	realizată	nu a fost posibilă evaluarea	
		Elaborarea produselor științifico-practice și de educație electorală care pot fi prezentate la evenimente	Permanent	realizată parțial		
	Promovarea imaginii CICDE online și offline	Crearea produselor informaționale pentru pagina web și rețelele sociale	Crearea produselor de promovare și informare offline	Permanent	realizată	3 – impact major
			Colaborarea permanentă cu mass-media locală prin participarea la emisiuni TV și radio, invitarea jurnaliștilor la evenimentele CICDE, publicații online și offline	Permanent	realizată	
Consolidarea relațiilor cu instituții guvernamentale, societatea civilă și partenerii de dezvoltare			Stabilirea parteneriatelor cu instituții guvernamentale, societate civilă (OSC), organizații internaționale	Permanent	realizată	
	Identificarea domeniilor de colaborare, planificarea și realizarea activităților comune	Permanent	realizată parțial			

